



Tartalom

I *Jogalkotási aktusok*

RENDELETEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/692 rendelete (2021. április 28.) a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről 1
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/693 rendelete (2021. április 28.) a Jogérvényesülés program létrehozásáról, valamint az 1382/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről 21

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/692 RENDELETE

(2021. április 28.)

a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikke (2) bekezdésére, 19. cikke (2) bekezdésére, 21. cikke (2) bekezdésére, 24. cikkére, 167. cikkére és 168. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkével összhangban az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Az említett értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. Az EUSZ 3. cikke továbbá kifejti, hogy az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása, és hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá célja, hogy biztosítsa Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását. Az említett értékeket az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) rögzített jogok, szabadságok és alapelvek még határozottabban megerősítették és kifejezésre juttatták.
- (2) Alapvető fontosságú az említett jogokat és értékeket továbbra is aktívan ápolni és védeni, azokat elő kell mozdítani és érvényesíteni kell, továbbá azokat közös értékeknek kell tekinteni a polgárok és a népek számára, és az uniós projektben központi szerepet kell számukra biztosítani, mivel e jogok és értékek védelmének bármely tagállamban történő sérülése káros hatással lehet az Unió egészére. Ezért az Unió általános költségvetésében rendelkezni kell egy új Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alapról, amely magában foglalja a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programot, valamint az (EU) 2021/693 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁴⁾ létrehozott Jogérvényesülés programot. Napjainkban, amikor az európai társadalmak a szélsőségeség, a radikalizmus és a megosztottság jelenségeivel szembesülnek, valamint a független civil társadalom mozgástere szűkül, minden korábbinál fontosabb, hogy előmozdítsuk, megerősítsük és megvédjük a jogérvényesülést, a jogokat és az uniós értékeket: az emberi méltóság tiszteletben tartását, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogok

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 178. o.

⁽²⁾ HL C 461., 2018.12.21., 196. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2019. április 17-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2021. április 19-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2021. április 28-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/693 rendelete (2021. április 28.) a Jogérvényesülés program létrehozásáról, valamint az 1382/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (lásd e Hivatalos Lap 21. oldalát).

tiszteletben tartását. Ez mélyreható és közvetlen következményekkel jár majd az Unió politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági életére nézve. Az új Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alap részeként a Jogérvényesülés program az 1382/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁵⁾ a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan létrehozott Jogérvényesülés programmal összhangban továbbra is támogatni fogja a jogállamiságon, az igazságszolgáltatás függetlenségén és pártatlanságán, a kölcsönös elismerésen és a kölcsönös bizalmon, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésen és a határokon átnyúló együttműködésen alapuló európai igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztését.

A Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (a továbbiakban: a program) egyesíti majd az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁶⁾ a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan létrehozott Jogok, egyenlőség és polgárság programot, valamint a 390/2014/EU tanácsi rendelettel ⁽⁷⁾ létrehozott „Európa a polgárokért” programot (a továbbiakban: az elődprogramok).

- (3) A programot hétéves időtartamra kell létrehozni, hogy időtartama igazodjon az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletben ⁽⁸⁾ meghatározott többéves pénzügyi keret időtartamához.
- (4) A Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alap, valamint a részét képező két támogatási program a közös értékeink és gazdag sokszínűségünk, valamint a jogok és az egyenlőség fenntartásához és élénkítéséhez hozzájáruló személyekre és szervezetekre összpontosít. A végső cél egy jogokra épülő, egyenlő, nyitott, pluralista, inkluzív és demokratikus társadalom kiépítése és fenntartása. Ez magában foglal egy élénk és erős civil társadalmat, az emberek demokratikus, polgári és társadalmi részvételének bátorítását, valamint a közös értékeinken, történelmünkön és emlékezetünkön alapuló európai társadalom gazdag sokszínűségének ápolását. Az EUSZ 11. cikke előírja, hogy az uniós intézmények nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartsanak fenn a civil társadalommal, és a megfelelő eszközökkel biztosítsák, hogy a polgárok és az érdekképviseleti szervezetek az uniós fellépés valamennyi területéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák.
- (5) Egy civil párbeszédért felelős csoport létrehozása révén nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet kell kialakítani a program kedvezményezettjeivel és más érintett érdekelt felekkel. A civil párbeszédért felelős csoportnak nyílt és informális vitafórumként kell működnie, és hozzá kell járulnia a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjéhez, valamint a szakpolitikai fejlemények megvitatásához a program által lefedett területeket és célkitűzéseket, valamint a kapcsolódó területeket érintően. A civil párbeszédért felelős csoport nem vállalhat felelősséget a program irányítása tekintetében.
- (6) Az elődprogramok pozitív tapasztalataira építve és azokat továbbfejlesztve, a programnak lehetővé kell tennie olyan szinergiák kialakítását, amelyek az uniós értékek előmozdításával és védelmével kapcsolatos közös kihívások kezelését, valamint a területtel kapcsolatos konkrét eredmények megvalósításához szükséges kritikus tömeg elérését szolgálják. Ez lehetővé teszi majd a lehetséges szinergiák teljes mértékű kiaknázását az érintett szakpolitikai területek eredményesebb támogatása, valamint a kapcsolódó szakpolitikák azon potenciáljának erősítése érdekében, hogy elérjenek az emberekhez és a civil társadalomhoz, kiegyensúlyozott földrajzi eloszlásra törekedve. Ahhoz, hogy hatékony legyen, a programnak – testre szabott és célzott megközelítések alkalmazása révén – figyelembe kell vennie a különböző szakpolitikák sajátosságait, valamint azok különböző célcsoportjait és egyedi szükségleteit.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1382/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Jogérvényesülés program létrehozásáról (HL L 354., 2013.12.28., 73. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1381/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Jogok, egyenlőség és polgárság program létrehozásáról (HL L 354., 2013.12.28., 62. o.).

⁽⁷⁾ A Tanács 390/2014/EU rendelete (2014. április 14.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó „Európa a polgárokért” program létrehozásáról (HL L 115., 2014.4.17., 3. o.).

⁽⁸⁾ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.).

- (7) A jogállamiság és a demokrácia teljes körű tiszteletben tartása és előmozdítása alapvető fontosságú a polgárok Unió iránti bizalmának kiépítése és a tagállamok közötti kölcsönös bizalom biztosítása szempontjából. A jogok és értékek előmozdításával a program hozzá fog járulni az Unió építéséhez és demokratikusabbá tételéhez, a jogállamiság tiszteletben tartásához, valamint a demokratikus párbeszédhez, az átláthatósághoz és a jó kormányzáshoz, többek között a civil társadalom mozgásterének szűkülése esetén is.
- (8) Ahhoz, hogy az Uniót közelebb hozzuk a polgáraihoz, és fokozzuk a demokratikus részvételt, számos különböző intézkedésre és összehangolt erőfeszítésekre van szükség. Fejleszteni és erősíteni kell az európai polgárságot és az európai identitást annak szorgalmazásával, hogy a polgárok jobban megismerjék a politikai döntéshozatali folyamatot, valamint az uniós intézkedésekben való polgári szerepvállalás előmozdításával. Továbbá a polgárok közötti kapcsolatok testvérvárosi projektek vagy városokat tömörítő hálózatok keretében való erősítése és a program által lefedett területeken helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi szinten működő civil társadalmi szervezetek támogatása hozzájárul majd a polgárok társadalmi szerepvállalásának, illetve végső soron az Unió demokratikus életében való aktív részvételüknek a fokozásához is. Ugyanakkor a kölcsönös megértést, a kultúrák közötti párbeszédet és a kulturális és nyelvi sokszínűséget, a társadalmi befogadást és a mások iránti tiszteletet előmozdító tevékenységek támogatása erősíti az Unióhoz tartozás érzését és az európai identitáson alapuló közös polgárság kialakulását, ami közös európai értékeink, kultúránk, történelmünk és örökségünk kollektív megértésén alapul. Az Unióhoz tartozás érzésének erősítése és az uniós értékek előmozdítása különösen fontos az Unió legkülső régióinak polgárai esetében, tekintettel e régiók távoli fekvésére és a kontinentális Európától való távolságukra.
- (9) Az emlékezést szolgáló tevékenységekre és az Európa történelmi emlékezetéről való kritikus gondolkodásra szükség van ahhoz, hogy a polgárokból – különösen a fiatalokból – tudatosuljon közös történelmük és értékeik, amelyek a közös jövő alapját képezik. Az emlékezést szolgáló tevékenységek között szerepelnie kell az európai modern kori történelem alatti totalitárius rendszerek – különösen a holokauszthoz vezető náciizmus, a fasizmus, a sztálinizmus és a totalitárius kommunista rendszerek – okairól való elmélkedésnek, valamint az e rendszerek által elkövetett bűncselekmények áldozatairól való megemlékezésnek. Ezeknek olyan tevékenységeket is magukban kell foglalniuk, amelyek a közelmúlt európai történelmének más meghatározó pillanatait és mérföldköveit érintik. A közös értékeken és az összetartozás érzésén alapuló európai identitás kialakítása érdekében a történelmi, társadalmi, kulturális és interkulturális tényezők meghatározó jellegét is figyelembe kell venni.
- (10) Kívánatos, hogy a polgárok jobban tudatában legyenek az uniós polgárságból eredő jogaiknak, valamint aggodalom nélkül éljenek, utazzanak, tanuljanak, dolgozzanak vagy vállaljanak önkéntes munkát egy másik tagállamban. Kívánatos, hogy a polgárok úgy érezzék, hogy az összes állampolgári jogukat érvényesíteni és gyakorolni tudják, és hogy bízzanak abban, hogy bárhol is tartózkodjanak az Unióban, jogaikat megkülönböztetés nélkül gyakorolhatják, maradéktalanul érvényesíthetik, és azok teljes körű védelemben részesülnek. Az uniós értékek előmozdítása, megővése és tudatosítása, valamint az uniós jog által biztosított jogok tényleges érvényesítéséhez való hozzájárulás érdekében támogatni kell a civil társadalmat.
- (11) A nemek közötti egyenlőség az Unió számára alapvető érték és elérendő cél. Ugyanakkor a nemek közötti egyenlőség terén elért haladás megrekedt. A nőkkel és lányokkal szembeni megkülönböztetés és egyenlőtlen bánásmód, valamint a nők és lányok elleni erőszak különböző formái sértik alapvető jogaikat, és megakadályozzák a társadalomban való teljes körű politikai, társadalmi és gazdasági részvételüket. Emellett a politikai, strukturális és kulturális akadályok fennállása is hátráltatja a nemek közötti valódi egyenlőség elérését. A nemek közötti egyenlőség – minden uniós tevékenységre kiterjedő – előmozdítása és általános érvényesítése ezért az Unió egyik alapvető feladata, illetve a gazdasági növekedés és a társadalmi fejlődés hajtóereje, és azt a program révén is támogatni kell. Különösen fontos a sztereotípiák, valamint a rejtett és interszekcionális megkülönböztetés elleni aktív küzdelem. A nemek közötti egyenlőség pillérei közé tartoznak a munkához való egyenlő hozzáférés, a munkaerőpiacon való egyenlő részvétel és a szakmai előmenetelt gátló akadályok megszüntetése minden ágazatban, például az igazságszolgáltatásban és a természettudományokkal, technológiával, műszaki tudományokkal és matematikával kapcsolatos ágazatokban. Középpontba kell helyezni a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtését, valamint a nem fizetett háztartási munkának, illetve a gyermekek, az idősek és más eltartottak gondozásának a nők és a férfiak közötti egyenlő megosztását, mivel azok továbbra is szervesen kapcsolódnak az egyenlő mértékű gazdasági függetlenség és részvétel, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség megvalósításához.

- (12) A nemi alapú erőszak és a veszélyeztetett csoportok (gyermek, fiatalok és más veszélyeztetett csoportok, például az LMBTIQ-személyek és a fogyatékossgal élők személyek) elleni erőszak az alapvető jogok súlyos megsértését jelenti, és az Unió egész területén, valamennyi társadalmi és gazdasági közegben előfordul, és súlyos következményekkel jár az áldozatok testi, mentális és lelki egészségére, valamint a társadalom egészére nézve. Mind a családon belül, mind a nyilvános közegben a nőket érinti leginkább a nemi alapú erőszak és a zaklatás. Az ilyen erőszak és zaklatás elleni küzdelem ezért kulcsfontosságú fellépés a nemek közötti egyenlőség előmozdítása terén. Az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezménye (az Isztambuli Egyezmény) a nők elleni erőszak fogalmát úgy határozza meg, mint minden olyan nemi alapú erőszakos cselekmény, amely a nőknek fizikai, szexuális, lelki sérülést, illetve gazdasági kárt vagy ilyen jellegű szenvedést okoz vagy valószínűsíthetően okoz, beleértve az ilyen cselekményekkel való fenyegetést, a kényszerítést vagy a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a köz- vagy a magánéletben. A nemi alapú erőszak elleni küzdelem többdimenziós megközelítést igényel, és az magában foglalja az ilyen erőszak jogi, gazdasági, oktatási és egészségügyi szempontjainak kezelését is. Korai életkortól kezdve aktívan küzdeni kell a nemi sztereotípiák, valamint a gyűlöletbeszéd és az online erőszak minden formája ellen. Ebben az összefüggésben továbbra is alapvető fontosságú a nőjogi szervezetek és más, e területen tevékenykedő szereplők támogatása. A gyermekek, a fiatalok és más veszélyeztetett csoportok, például az LMBTIQ-személyek és a fogyatékossgal élők személyek is fokozottan ki vannak téve az erőszak kockázatának, különösen a családi és bensőséges kapcsolatokban.

Intézkedést kell tenni a veszélyeztetett személyek jogainak – különösen a gyermekek, többek között a családon belüli erőszak miatt vagy más okból árván maradt gyermekek és a gyermekek más, különösen kiszolgáltatott csoportjai jogainak – előmozdítása, a védelmükhöz való hozzájárulás, valamint a fejlődéshez és a méltóságához való jogaik biztosítása érdekében. Az erőszak minden formája – különösen a nemi alapú erőszak – elleni küzdelem, annak megelőzésének előmozdítása, valamint az erőszak áldozatainak védelme és támogatása az Unió azon prioritásai közé tartozik, amelyek segítik az egyének alapvető jogainak érvényesítését, és hozzájárulnak a nemek közötti egyenlőséghez. A programnak támogatnia kell e prioritásokat. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a program keretében minden tagállamban támogatást nyújtsanak a nemek közötti egyenlőséget előmozdító, a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet folytató és a nők jogait – többek között a szexuális és reprodukciós egészséget és jogokat –, valamint az LMBTIQ-személyek jogait előmozdító civil társadalmi szervezeteknek. Mindezen tevékenységek az Unió kulcsfontosságú értékeinek előmozdítására irányulnak, ezért azokat kivétel nélkül az egész Unióban támogatni kell.

- (13) Erős politikai akaratra és a korábbi Daphné programok, a Jogok, egyenlőség és polgárság program és a Jogérvényesülés program módszerein és eredményein alapuló koordinált fellépésre van szükség az erőszak valamennyi formájának megelőzése és az ellene való küzdelem, valamint az áldozatok védelme érdekében. A Daphné által a gyermekek, fiatalok és a nők elleni erőszakkal szembeni küzdelemhez, valamint az áldozatok védelméhez nyújtott támogatás a Daphné 1997-es elindítása óta – mind az érdekelt felek (hatóságok, felsőoktatási intézmények és nem kormányzati szervezetek) körében tapasztalt népszerűségét, mind a támogatott projektek eredményességét nézve – rendkívül sikeres. A Daphné program által támogatott projektek a figyelemfelhívásra, az áldozatsegítő szolgáltatásokra és a terepmunkát végző civil társadalmi szervezetek tevékenységeinek támogatására irányulnak. A Daphné az erőszak valamennyi formájával szemben felvette a küzdelmet, ideértve a kapcsolati erőszakot, a szexuális erőszakot, az emberkereskedelmet, a zaklatást és az olyan káros hagyományos gyakorlatokat, mint a női nemi szervek megcsonkítása, továbbá az erőszak újonnan jelentkező formáit, például az internetes megfélemlítést és az internetes zaklatást. Figyelembe véve a nemi alapú erőszak áldozatainak még mindig riasztó számát, fontos, hogy mindezen intézkedéseket – a Daphné keretében a nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzésére és leküzdésére irányuló egyedi célkitűzést végrehajtó tevékenységekre elkülönített független költségvetési előirányzattal – tovább folytassák, valamint az, hogy azok eredményeit és tanulságait figyelembe vegyék a program végrehajtása során.

- (14) A megkülönböztetés tilalma az Unió egyik alapelve. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 19. cikke rendelkezik a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelemről. A megkülönböztetés tilalmát a Charta 21. cikke is rögzíti. Figyelembe kell venni a megkülönböztetés különféle formáinak jellegzetességeit, beleértve a közvetlen, közvetett és strukturális megkülönböztetést is, valamint ezzel párhuzamosan megfelelő intézkedéseket kell kidolgozni az egy vagy több indokon alapuló megkülönböztetés megelőzésére és az az elleni küzdelemre. A programnak támogatnia kell a megkülönböztetés, a rasszizmus, az idegengyűlölet, az afrofóbia, az antiszemitizmus, a cigányellenesség, az iszlámofóbia valamennyi formájának és az intolerancia minden – mind online, mind offline – formájának, többek között a homofóbia, a bifóbia, a transzfóbia, az interfóbia és a nemi identitáson alapuló intolerancia, valamint a kisebbségekhez tartozó személyek ellen irányuló intolerancia megelőzését és az az elleni küzdelmet, figyelembe véve a halmozott megkülönböztetést. Ezzel összefüggésben különös figyelmet kell fordítani az

erőszak, a gyűlölet, a szegregáció és a megfélemezés minden formájának megelőzésére és az azok ellen folytatott küzdelemre, valamint a megfélemlítés, a zaklatás és az intoleráns bánásmód elleni küzdelemre. A programot úgy kell végrehajtani, hogy a program és más, ugyanezen célkitűzéseket szolgáló uniós tevékenységek kölcsönösen erősítsék egymást, különösen azok, amelyeket a Bizottság 2011. április 5-i, „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című közleménye és a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről szóló, 2013. december 9-i tanácsi ajánlás ⁽⁹⁾ említ.

- (15) A társadalmi és környezeti akadályok, valamint az akadálymentesítés hiánya gátolják a fogyatékossgal élő személyek teljes körű és hatékony, másokkal egyenlő alapon történő társadalmi részvételét. A fogyatékossgal élő személyek számára akadályok nehezítik többek között a munkaerőpiacra való belépést, az inkluzív és minőségi oktatásban való részvételt, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elkerülését, a kulturális kezdeményezésekhez és a médiához való hozzáférést, valamint a politikai jogok gyakorlását. Az Egyesült Nemzetek fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményének részes feleként az Unió és minden tagállam vállalta, hogy valamennyi fogyatékossgal élő személy tekintetében előmozdítják, védik és biztosítják valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő érvényesítését. Az említett egyezmény az uniós jogrend szerves részévé vált.
- (16) A magán- és családi élet, az otthon és a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog a Charta 7. cikkében rögzített alapvető jog. A személyes adatok védelmének alapvető jogát az EUMSZ 16. cikke és a Charta 8. cikke rögzíti. A személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok betartását független felügyeleti hatóságok ellenőrzik. Az uniós jogi keret, különösen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁰⁾ és az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹¹⁾ rendelkezik a személyes adatok védelméhez való jog hatékony érvényesítésének biztosításáról. Az említett jogi aktusok a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságokat bízzák meg azzal a feladattal, hogy mozdítsák elő a nyilvánosság figyelmének felkeltését és az ismeretek terjesztését a személyes adatok kezelésével kapcsolatos kockázatok, szabályok, garanciák és jogok vonatkozásában. Az Uniónak képesnek kell lennie figyelemfelkeltő tevékenységeket folytatni, többek között az uniós normáknak megfelelő személyesadatvédelem érdekében fellépő civil társadalmi szervezetek támogatása révén, valamint tanulmányokat és más megfelelő tevékenységeket végezni, tekintettel a személyes adatok védelméhez való fontosságára a gyors technológiai fejlődés időszakában.
- (17) Az EUMSZ 24. cikke értelmében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak kell megállapítania az EUSZ 11. cikke szerinti polgári kezdeményezésekre alkalmazandó eljárásokra és feltételekre vonatkozó rendelkezéseket. Erre az (EU) 2019/788 európai parlamenti és a tanácsi rendelet ⁽¹²⁾ elfogadásával került sor. A programnak támogatnia kell az említett rendelet végrehajtásához nyújtott technikai és szervezési támogatás finanszírozását, megkönnyítve ezáltal a polgárok számára az európai polgári kezdeményezés indítására és támogatására vonatkozó jog gyakorlását.
- (18) Az EUMSZ 8. és 10. cikkével összhangban a programnak valamennyi tevékenységében támogatnia kell a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetés tilalmának általános érvényesítését. A program időközi és végső értékelése során értékelni kell a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásokat annak felmérése érdekében, hogy a program milyen mértékben járul hozzá a nemek közötti egyenlőséghez, valamint annak felmérése érdekében, hogy a programnak nincsenek-e nem szándékolt negatív hatásai a nemek közötti egyenlőségre nézve. Ebben az összefüggésben és figyelembe véve a program különböző ágaihoz tartozó tevékenységek eltérő jellegét és méretét, fontos lesz, hogy a projektgazdák által gyűjtött egyedi adatokat, amikor csak lehetséges, nemek szerint lebontsák. Fontos továbbá a pályázók tájékoztatása arról, hogy hogyan vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőséget, ideértve a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére szolgáló eszközök, például szükség esetén a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és a nemi szempontú hatásvizsgálatok alkalmazására vonatkozó tájékoztatást is. A szakértőkkel és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk során figyelni kell a nemek közötti egyensúlyra.

⁽⁹⁾ HL C 378., 2013.12.24., 1. o.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119, 2016.5.4., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119, 2016.5.4., 89. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről (HL L 130, 2019.5.17., 55. o.).

- (19) Az EUSZ 3. cikkének értelmében az Uniónak többek között elő kell mozdítania a gyermekek jogainak védelmét, összhangban a Charta 24. cikkével és a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel.
- (20) Az egyenlő bánásmódról szóló uniós jogi aktusokkal összhangban a tagállamok az egyenlő bánásmód előmozdításáért felelős független szervezetet (a továbbiakban: az esélyegyenlőségi szervek) hoztak létre, amelyek feladata a faji vagy etnikai származáson, illetve a nemen alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem. Ugyanakkor számos tagállam az említett uniós jogi aktusok követelményein túlmenően azt is biztosította, hogy az esélyegyenlőségi szervek feladat körébe az olyan egyéb indokokon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem is beletartozzon, mint például a nyelv, az életkor, a nemi jellemzők, a nemi identitás és a nemi sokszínűség, a szexuális irányultság, a vallás és meggyőződés, valamint a fogyatékoság. Az esélyegyenlőségi szervek kulcsfontosságú szerepet játszanak az egyenlőség előmozdításában és az egyenlő bánásmódról szóló jogszabályok hatékony alkalmazásának biztosításában, különösen azáltal, hogy független segítséget nyújtanak a hátrányos megkülönböztetés áldozatainak, független vizsgálatokat folytatnak a megkülönböztetés tárgyában, független jelentéseket adnak ki, valamint ajánlásokat tesznek bármely kérdésben, amely összefügg a megkülönböztetéssel a tagállamokban. Alapvető fontosságú, hogy az esélyegyenlőségi szervek munkáját e tekintetben uniós szinten koordinálják.

Az egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek európai hálózata (Equinet) 2007-ben jött létre és a nemzeti esélyegyenlőségi szervezetekből áll a 2000/43/EK⁽¹³⁾ és a 2004/113/EK⁽¹⁴⁾ tanácsi irányelvben, valamint a 2006/54/EK⁽¹⁵⁾ és a 2010/41/EU⁽¹⁶⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározottak szerint. A Bizottság 2018. június 22-én elfogadta az (EU) 2018/951 ajánlást⁽¹⁷⁾ az esélyegyenlőségi szervekre vonatkozó normákról, amely kiterjed a megbízatásukra, függetlenségükre, hatékonyságukra, valamint a közöttük való koordinációra és együttműködésre. Az Equinet kivételes helyzetben van, mivel ez az egyetlen olyan szervezet, amely az esélyegyenlőségi szervek tevékenységeinek koordinációját biztosítja. Az Equinet említett koordinációs tevékenysége kulcsfontosságú szerepet tölt be a megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok hatékony tagállami végrehajtásának biztosításában, és a programnak támogatást kell nyújtania ahhoz.

- (21) A felhasználóbarát hozzáférhetőség növelése, valamint a pályázók, az érdekelt felek és a kedvezményezettek számára a program valamennyi aspektusával kapcsolatos pártatlan iránymutatás, gyakorlati tájékoztatás és segítségnyújtás érdekében a tagállamok kapcsolattartó pontokat hozhatnak létre. A program kapcsolattartó pontjainak feladataikat függetlenül, döntéshozataluk során a hatóságok beavatkozása nélkül kell végezniük. Fontos, hogy a tagállamok megválaszthatassák a kapcsolattartó pontok irányításának legmegfelelőbb módját, többek között hatóságok, civil társadalmi szervezetek vagy azok konzorciumai révén. A kapcsolattartó pontok nem vállalhatnak felelősséget a program irányítása tekintetében.
- (22) A független emberi jogi szervezetek és a civil társadalmi szervezetek alapvető szerepet játszanak a közös uniós értékek előmozdítása, védelme és a rájuk vonatkozó ismeretek bővítése, valamint az uniós jog – többek között a Charta – által biztosított jogok tényleges érvényesítéséhez való hozzájárulás terén. Amint ezt az Európai Parlament 2018. április 19-i állásfoglalása⁽¹⁸⁾ megállapította, a finanszírozás növelése és a megfelelő pénzügyi támogatás kulcsfontosságú egy olyan támogató és fenntartható környezet kialakításához, amely lehetővé teszi a civil társadalmi szervezetek számára szerepük megerősítését és feladat körük független és eredményes ellátását. Az uniós támogatásnak ki kell egészítenie a nemzeti szintű erőfeszítéseket azon független civil társadalmi szervezetek támogatásához, szerepvállalásának megerősítéséhez és kapacitásépítéséhez való hozzájárulással, amelyek a jogok és értékek előmozdításának területén aktívak, és tevékenységük elősegíti az uniós jogban – többek között a Chartában – rögzített jogok stratégiai érvényesítését, többek között érdekérvényesítési – úgy mint a stratégiai peres eljárások,

⁽¹³⁾ A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról (HL L 180., 2000.7.19., 22. o.).

⁽¹⁴⁾ A Tanács 2004/113/EK irányelve (2004. december 13.) a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról (HL L 373., 2004.12.21., 37. o.).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (HL L 204, 2006.7.26., 23. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/41/EU irányelve (2010. július 7.) az önálló vállalkozói tevékenységet folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról és a 86/613/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 180., 2010.7.15., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ A Bizottság (EU) 2018/951 ajánlása (2018. június 22.) az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról (HL L 167., 2018.7.4., 28. o.).

⁽¹⁸⁾ HL C 390., 2019.11.18., 117. o.

kampányolás, kommunikáció – és egyéb, jogvédelemmel kapcsolatos tevékenységek révén, valamint az uniós értékek helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szintű előmozdítását, védelmét és tudatosítását. A programot felhasználóbarát módon kell végrehajtani, például felhasználóbarát pályázati és jelentéstételi eljárással. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a program helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szinten hozzáférhető-e a civil társadalmi szervezetek számára, beleértve a helyben működő civil társadalmi szervezeteket, valamint a kedvezményezettek kapacitására is. Ennek keretében adott esetben mérlegelni kell a harmadik feleknek nyújtott pénzügyi támogatás nyújtását is.

- (23) A Bizottságnak biztosítani kell az uniós szervek, hivatalok és ügynökségek – különösen a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének és az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének – munkájával való átfogó következetességet, kiegészítő jelleget és szinergiákat, és figyelembe kell vennie a program által lefedett területeken más nemzeti és nemzetközi szereplők által végzett munkát.
- (24) Bizonyos feltételek mellett a programnak nyitva kell állnia az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) olyan tagjai előtt, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai is. Az előcsatlakozási stratégia keretében támogatásban részesülő csatlakozó országok, tagjelölt országok, potenciális tagjelöltek, az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok és más harmadik országok számára szintén lehetővé kell tenni a programban való részvételt.
- (25) Az Unió általános költségvetéséből származó pénzeszközök hatékony elosztása érdekében biztosítani kell, hogy a program keretében végrehajtott valamennyi intézkedés uniós hozzáadott értéket képviseljen, kiegészítse a tagállamok intézkedéseit, valamint összhangban álljon az egyéb uniós intézkedésekkel. Törekedni kell az összhangra, a kiegészítő jellegre és a szinergiákra az egymáshoz szorosan kapcsolódó szakpolitikai területeket támogató programokkal kapcsolatban, különösen a Jogérvényesülés programmal, valamint az (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁹⁾ létrehozott Kreatív Európa programmal, valamint az (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽²⁰⁾ létrehozott Erasmus+ programmal, hogy ki lehessen aknázni a transzfereket a kultúra, a média, a művészetek, az oktatás és a kreativitás területén. Szükség van a más uniós támogatási programokkal – különösen az Európai Szociális Alap Plussszal – való szinergiák kialakítására is, különösen a foglalkoztatás és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem terén, valamint a belső piac, a vállalkozáspolitikai, az ifjúságpolitikai, az egészségügyi, a polgárság, a jogérvényesülés, a migráció, a biztonság, a kutatás, az innováció, a technológia, az iparpolitika, a kohézió, a turizmus, a külkapcsolatok, a kereskedelem és a fenntartható fejlődés terén.
- (26) Ez a rendelet a program teljes időtartamára pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fejeletről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti 2020. december 16-i intézményközi megállapodás ⁽²¹⁾ (18) bekezdése értelmében.
- (27) Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²²⁾ (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) 193. cikkének (2) bekezdése értelmében már megkezdett intézkedésekre is odaítélhető vissza nem térítendő támogatás, feltéve, hogy a pályázó bizonyítani tudja, hogy az intézkedést a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt meg kellett kezdenie. A vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtásának időpontja előtt felmerült költségek azonban – a kellően indokolt, kivételes esetek kivételével – nem számolhatók el. Az uniós támogatás esetleges, az Unió érdekeire nézve hátrányos zavarait elkerülendő,

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról és az 1295/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete (...) az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²¹⁾ HL L 433 I, 2020.12.22., 28. o.

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, az 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdetén egy korlátozott időtartamra lehetővé kell tenni, hogy az olyan, e rendelet szerint támogatott intézkedések tekintetében felmerülő költségek, amelyek már megkezdődtek, 2021. január 1-jétől még abban az esetben is elszámolhatónak legyenek tekinthetők, ha a vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtását megelőzően merültek fel.

- (28) A programra a költségvetési rendelet alkalmazandó. A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi eszközökre, a költségvetési biztosítékokra, a pénzügyi támogatásra és a külső szakértők költségeinek megtérítésére – vonatkozó szabályokat.
- (29) Az e rendelet szerinti finanszírozási típusokat és végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyire alkalmasak az intézkedések egyedi célkitűzéseinek megvalósítására és eredmények elérésére, figyelemmel különösen az ellenőrzések költségeire, az adminisztratív terhekre, az érintett érdekelt felek és megcélzott kedvezményezettek kapacitására és a szabályok be nem tartásának várható kockázatára. Ennek keretében mérlegelni kell az egységességű átalányok, a százalékos átalányok és az egységköltségek, valamint a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás alkalmazását a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint.
- (30) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽²³⁾, valamint a 2988/95/EK, Euratom ⁽²⁴⁾, a 2185/96/Euratom, EK ⁽²⁵⁾ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel ⁽²⁶⁾ összhangban, az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elveszített, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁷⁾ értelmében, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében.

A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet alapján megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (31) Azok a harmadik országok, amelyek az EGT tagjai, részt vehetnek az uniós programokban az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás ⁽²⁸⁾ alapján létrehozott együttműködés keretében, amely megállapodás értelmében a programok végrehajtásának a megállapodás alapján elfogadott határozaton kell alapulnia. Harmadik országok részvétele egyéb jogi eszközökön is alapulhat. E rendeletnek konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja harmadik országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörüik teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁽²⁴⁾ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁽²⁵⁾ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁽²⁶⁾ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

⁽²⁸⁾ HL L 1., 1994.1.3., 3. o.

- (32) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok alkalmazandók. Az említett szabályokat a költségvetési rendelet állapítja meg, meghatározva különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés és pénzdíjak útján, valamint közvetett végrehajtás keretében történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkezve a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszert is tartalmazzák.
- (33) A 2013/755/EU tanácsi határozat ⁽²⁹⁾ alapján a tengerentúli országok és területek személyei és releváns köz- és/vagy magánjogi szervei és intézményei támogathatók, figyelemmel a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint az azon tagállamra alkalmazandó esetleges megállapodásokra, amelyhez az érintett tengerentúli ország vagy terület kapcsolódik.
- (34) Az Unió fontosnak tartja azt, hogy az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében elfogadott Párizsi Megállapodásnak és az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak a végrehajtására tett kötelezettségvállalásával összhangban fellépjen az éghajlatváltozással szemben; ennek megfelelően a programnak hozzá kell járulnia az éghajlati szempontok általános érvényesítéséhez és annak az átfogó célnak az eléréséhez, hogy az uniós költségvetési kiadások 30 %-át fordítsák éghajlat-politikai célkitűzések támogatására, és 2024-ben az uniós költségvetés 7,5 %-a, 2026-ban és 2027-ben pedig a 10 %-a a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásokból álljon, figyelembe véve azonban az éghajlat-politikai és a biodiverzitási célok közötti átfedéseket. A programnak olyan tevékenységeket kell támogatnia, amelyek tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait és az európai zöld megállapodás „ne árts” elvét. A releváns intézkedéseket a program előkészítése és végrehajtása során kell meghatározni, a vonatkozó értékelések és felülvizsgálati folyamatok keretében pedig azokat újra kell értékelni.
- (35) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás ⁽³⁰⁾ (22) és (23) bekezdése alapján e programot egyedi nyomonkövetési követelményeknek megfelelően gyűjtött információk alapján értékelni kell, ugyanakkor el kell kerülni a különösen a tagállamokra nehezedő adminisztratív terhet és a túlszabályozást. E követelményeknek adott esetben mérhető mutatókat is magukban kell foglalniuk, amelyek alapján értékelhetők a program gyakorlatban kifejtett hatásai.
- (36) A program célkitűzéseinek megvalósítása terén a program által elért haladás hatékony értékelésének biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a 14. és a 16. cikkben, valamint a II. mellékletben meghatározott mutatókra vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (37) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽³¹⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (38) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a Szerződésben, a Chartában és az alkalmazandó nemzetközi emberi jogi egyezményekben rögzített jogok és értékek védelmét és előmozdítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme vagy hatása miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

⁽²⁹⁾ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról (tengerentúli társulási határozat) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

⁽³⁰⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (39) Az 1381/2013/EU és a 390/2014/EU rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (40) Annak biztosítása céljából, hogy az adott szakpolitikai területen folyamatos maradjon a támogatások nyújtása, valamint hogy a végrehajtás megkezdése a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdő időpontjától lehetővé váljon, ennek a rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie, és azt visszaható hatállyal, 2021. január 1-től kell alkalmazni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az (EU, Euratom) 2020/2093 rendeletben meghatározott, a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret időtartamára létrehozza a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programot (a továbbiakban: a program).

Ez a rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós támogatás formáit, valamint az e támogatás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

A program célkitűzései

(1) A program általános célkitűzése a Szerződésben, a Chartában és az alkalmazandó nemzetközi emberi jogi egyezményekben rögzített jogok és értékek védelme és előmozdítása, különösen a helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szinten aktív civil társadalmi szervezetek és más érdekelt felek támogatása, illetve a polgári és demokratikus részvétel ösztönzése révén, a jogállamiságon alapuló, nyitott, jogokon alapuló, demokratikus, egyenlő és inkluzív társadalmak fenntartása és továbbfejlesztése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott általános célkitűzésen belül a program a következő, egyes programágaknak megfelelő egyedi célkitűzésekre irányul:

- a) az uniós értékek védelme és előmozdítása (uniós értékek ág);
- b) a jogok, a megkülönböztetés tilalma és az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdítása, valamint a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetés tilalma általános érvényesítésének elősegítése (egyenlőség, jogok és nemek közötti egyenlőség ág);
- c) a polgárok szerepvállalásának és az Unió demokratikus életében való részvételének, illetve a különböző tagállamok polgárai közötti eszmecseréknek az előmozdítása és a közös európai történelem tudatosítása (polgári részvétel és szerepvállalás ág);
- d) az erőszak, többek között a nemi alapú erőszak elleni küzdelem (Daphné ág).

3. cikk

Uniós értékek ág

A 2. cikk (1) bekezdésében foglalt általános célkitűzésen és a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontjában foglalt egyedi célkitűzésen belül a program a következőket célozza: a jogok védelme, előmozdítása és tudatosítása az e jogok előmozdításában és ápolásában helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szinten aktív civil társadalmi szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatás révén, ezáltal megerősítve az uniós értékeknek és a jogállamiság tiszteletben tartásának a védelmét és előmozdítását is, valamint hozzájárulva egy demokratikusabb Unió, a demokratikus párbeszéd, az átláthatóság és a jó kormányzás kiépítéséhez.

4. cikk

Az egyenlőség, jogok és nemek közötti egyenlőség ág

A 2. cikk (1) bekezdésében foglalt általános célkitűzésen és a 2. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglalt egyedi célkitűzésen belül a program a következőket célozza:

- (1) az egyenlőség előmozdítása és a nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló egyenlőtlenségek és megkülönböztetés megelőzése és az ezek elleni küzdelem, valamint a Charta 21. cikkében foglalt indokokon alapuló megkülönböztetés tilalmára vonatkozó elv tiszteletben tartása;
- (2) a következőket célul kitűző átfogó szakpolitikák támogatása, előmozdítása és végrehajtása:
 - a) a nők jogai maradéktalan érvényesítésének; a nemek közötti egyenlőségnek, többek között a munka és a magánélet közötti egyensúlynak; a nők társadalmi szerepvállalásának; és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének előmozdítása;
 - b) a megkülönböztetés tilalmának előmozdítása és annak általános érvényesítése;
 - c) a rasszizmus, az idegengyűlölet, valamint az intolerancia minden – mind online, mind offline – formája elleni küzdelem, beleértve a homofóbiát, a bifóbiát, a transzfóbiát és az interfóbiát, valamint a nemi identitáson alapuló intolerancia valamennyi formáját;
 - d) a gyermekek jogainak védelme és előmozdítása;
 - e) a fogyatékosággal élő személyek jogainak védelme és előmozdítása;
- (3) az uniós polgársággal járó jogok és a személyes adatok védelméhez való jog védelme és előmozdítása.

5. cikk

Polgári részvétel és szerepvállalás ág

A 2. cikk (1) bekezdésében foglalt általános célkitűzésen és a 2. cikk (2) bekezdésének c) pontjában foglalt egyedi célkitűzésen belül a program a következőket célozza:

- (1) a modern kori európai történelem meghatározó pillanataira – úgymint az önkényuralmi és a totalitárius rendszerek hatalomra kerülése, ideértve ezek okait és következményeit is – való emlékezést célzó projektek, valamint az európai polgárok körében a közös történelmük, kultúrájuk, kulturális örökségük és értékeik tudatosítását célzó projektek támogatása, ezáltal erősítve az Uniónak, az Unió eredetének, céljának, sokszínűségének és eredményeinek, valamint a kölcsönös megértés és tolerancia fontosságának megértését;
- (2) a polgárok és a képviselői szervezetek ösztönzése arra, hogy részt vegyenek az Unió demokratikus és polgári életében és hozzájáruljanak ahhoz azáltal, hogy lehetőségük van kifejezni nézeteiket és nyilvános eszmecserét folytatni az uniós fellépés valamennyi területéről;
- (3) a különböző országok polgárai közötti eszmecserék előmozdítása, különösen a testvérvárosokon és a városok hálózatain keresztül annak érdekében, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az Unió közös örökségének gazdagságáról és sokszínűségéről, és tudatosodjon bennük, hogy ez a gazdagság és sokszínűség képezi a közös jövő szilárd alapját.

6. cikk

A Daphné ág

A 2. cikk (1) bekezdésében foglalt általános célkitűzésen és a 2. cikk (2) bekezdésének d) pontjában foglalt egyedi célkitűzésen belül a program a következőket célozza:

- (1) a nők és lányok elleni nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak minden formájának megelőzése és az ellene való küzdelem minden szinten, többek között az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményében (az Isztambuli Egyezmény) meghatározott normák előmozdítása révén;
- (2) a gyermekekkel, a fiatalokkal és egyéb veszélyeztetett csoportokkal, például az LGBTIQ-személyekkel és a fogyatékosággal élő személyekkel szembeni erőszak minden formájának megelőzése és az ellene való küzdelem;

- (3) az (1) és a (2) bekezdésben említett erőszakformák – például a családon belül elkövetett kapcsolati erőszak vagy a bensőséges kapcsolatokon belüli erőszak – valamennyi közvetlen és közvetett áldozatának támogatása és védelme, ideértve a családon belül elkövetett bűncselekmények következtében árván maradt gyermekeket is, valamint a nemi alapú erőszak áldozatainak támogatása és számukra Uniószerre azonos szintű védelem biztosítása.

7 cikk

Költségvetés

(1) A program 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakban történő végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg folyó áron 641 705 000 EUR.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében foglalt összeget az (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet 5. cikkében meghatározott programspecifikus kiigazítás eredményeként meg kell növelni 2018-as árakon 800 000 000 EUR kiegészítő allokációval, az említett rendelet II. mellékletének megfelelően.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt összegen belül a következő indikatív összeget kell elkülöníteni a következő célkitűzésekre:

- a) folyó árakon 297 366 097 EUR, azaz a pénzügyi keretösszeg 46,34 %-a a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre;
- b) folyó árakon 169 410 120 EUR, azaz a pénzügyi keretösszeg 26,4 %-a a 2. cikk (2) bekezdésének b) és d) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre;
- c) folyó árakon 174 928 783 EUR, azaz a pénzügyi keretösszeg 27,26 %-a a 2. cikk (2) bekezdésének c) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre.

(4) A (2) bekezdésben foglalt összegen belül a következő indikatív összeget kell elkülöníteni a következő célkitűzésekre:

- a) 43,00 %, legfeljebb 344 000 000 EUR (2018-as árakon) a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre;
- b) 23,07 %, legfeljebb 184 560 000 EUR (2018-as árakon) a 2. cikk (2) bekezdésének b) és d) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre;
- c) 23,93 %, legfeljebb 191 440 000 EUR (2018-as árakon) a 2. cikk (2) bekezdésének c) pontjában foglalt egyedi célkitűzésekre;
- d) 10,00 %, legfeljebb 80 000 000 EUR (2018-as árakon) a 2. cikk (2) bekezdésében foglalt egyedi célkitűzések bármelyikére.

(5) A (3) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a (4) bekezdés a) és b) pontjában foglalt összegek legalább 50 %-át civil társadalmi szervezetek által végzett tevékenységek támogatására kell fordítani, és ebből legalább 40 %-ot helyi és regionális civil társadalmi szervezetek számára kell elkülöníteni.

(6) A (3) bekezdés b) pontjában és a (4) bekezdés b) pontjában foglalt összeg legalább 40 %-át a nemi alapú erőszak valamennyi formájának minden szinten való megelőzését és az ellene való küzdelmet támogató tevékenységekre, legalább 15 %-át pedig olyan tevékenységekre kell fordítani, amelyek előmozdítják a nők jogainak maradéktalan érvényesítését, a nemek közötti egyenlőséget, többek között a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, a nők társadalmi szerepvállalását és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését.

(7) A (3) bekezdés c) pontjában és a (4) bekezdés c) pontjában foglalt összeg legalább 65 %-át a demokratikus részvételre, 15 %-át pedig az emlékezést szolgáló tevékenységekre kell fordítani.

(8) A Bizottság legfeljebb tíz százalékponttal térhet el a program forrásaiból elkülönített, a (6) és a (7) bekezdésben foglalt százalékoktól.

(9) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt összegek elkülöníthetők a program végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési intézkedésekre, ideértve a vállalati információtechnológiai rendszereket, a tanulmányokat, szakértői üléseket, valamint a program általános célkitűzéseikhez kapcsolódó prioritásokra és területekre vonatkozó tájékoztatási intézkedéseket is.

(10) A költségvetési rendelet 193. cikke (2) bekezdése második albekezdésének a) pontjával összhangban – figyelembe véve e rendelet későbbi hatálybalépését és a folyamatosság biztosítása érdekében – egy korlátozott időszakban 2021. január 1-jétől elszámolhatónak tekinthetők azok a költségek, amelyek az e rendelet szerint támogatott intézkedésekkel kapcsolatban merültek fel, még abban az esetben is, ha az említett költségek a vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtását megelőzően merültek fel.

(11) A tagállamok számára megosztott irányítás keretében juttatott források az érintett tagállam kérésére átcsoportosíthatók a programhoz az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: a 2021–2027-re vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet) 26. cikkében meghatározott feltételek mellett. A Bizottság az említett forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül vagy az említett albekezdés c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

8. cikk

A programhoz társult harmadik országok

A program nyitva áll a következő harmadik országok részvétele előtt:

- a) az EFTA azon tagjai, amelyek az EGT-nek is tagjai, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban;
- b) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;
- c) az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;
- d) egyéb harmadik országok, a harmadik ország bármely uniós programban való részvételét szabályozó egyedi megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban, feltéve, hogy a megállapodás:
 - i. méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a részvételből fakadó előnyei tekintetében;
 - ii. megállapítja a programokban való részvétel feltételeit, beleértve az egyes programokhoz való pénzügyi hozzájárulások kiszámítását és a programok igazgatási költségeit;
 - iii. nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört az uniós program tekintetében;
 - iv. garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogait.

Az első albekezdés d) pontjának ii. alpontjában említett hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételeket képeznek.

9. cikk

A végrehajtás és az uniós támogatás formái

(1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említett szervek által közvetett irányítással kell végrehajtani.

- (2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában nyújthat támogatást.
- (3) A kölcsönös biztosítási mechanizmushoz való hozzájárulások fedezhetik a címzettek által visszafizetendő pénzeszegek behajtásával kapcsolatos kockázatot, és a költségvetési rendelet értelmében elegendő garanciaiát jelentenek. Az (EU) 2021/... európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³²⁾ 37. cikkének (7) bekezdésében megállapított rendelkezések alkalmazandók.

10. cikk

Intézkedéstípusok

E rendelet alapján a 2. cikkben foglalt egyedi célkitűzések megvalósításához hozzájáruló intézkedések részesülhetnek támogatásban. Különösen az I. mellékletben felsorolt tevékenységek támogathatók.

11. cikk

A civil párbeszédért felelős csoport

A Bizottság egy „Civil párbeszédért felelős csoportot” hoz létre, amelynek célja, hogy rendszeres, nyílt és átlátható párbeszédet biztosítson a program kedvezményezettjeivel és más érintett érdekelt felekkel annak érdekében, hogy tapasztalatokat és bevált gyakorlatokat cseréljenek, valamint hogy megvitassák a program és a kapcsolódó területek által lefedett területeken és célkitűzésekben bekövetkező szakpolitikai fejleményeket.

II. fejezet

Vissza nem térítendő támogatások

12. cikk

Vissza nem térítendő támogatások

- (1) A program keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban kell odaítélni és kezelni.
- (2) Az értékelő bizottság tagjai lehetnek külső szakértők.

13. cikk

Kumulatív és alternatív finanszírozás

(1) Az az intézkedés, amely a program keretében hozzájárulásban részesült, más uniós programból – többek között a megosztott irányítás alá tartozó alapokból – is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazon költségeket fedezik. Az intézkedéshez nyújtott vonatkozó hozzájárulásra a releváns uniós program szabályai alkalmazandók. A kumulatív finanszírozás nem haladhatja meg az intézkedés teljes elszámolható költségét. A különböző uniós programokból származó támogatást arányosan lehet kiszámítani a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumokkal összhangban.

(2) A program keretébe tartozó, kiválósági pecsét védjeggyel díjazott intézkedések a 2021–2027-re vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet 73. cikke (4) bekezdésének megfelelően támogatásban részesülhetnek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból vagy az Európai Szociális Alap Pluszból, amennyiben megfelelnek a következő kumulatív feltételeknek:

- a) értékelésükre a program keretében meghirdetett pályázati felhívás alapján került sor;

⁽³²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/... rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170, 2021.5.12. 1. o.,).

- b) megfelelnek az adott pályázati felhívás minőségre vonatkozó minimumkövetelményeinek;
- c) a költségvetési korlátok miatt nem támogathatók az adott pályázati felhívás keretében.

14. cikk

Támogatható szervezetek

- (1) A költségvetési rendelet 197. cikkében említett feltételeken túl az e cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt jogosultsági feltételek alkalmazandók.
- (2) A következő szervezetek támogathatók:
- a) a következőkben letelepedett bármely jogalany:
 - i. tagállam vagy hozzá kapcsolódó tengerentúli ország vagy terület;
 - ii. a programhoz társult harmadik ország, kivéve a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett egyedi célkitűzés esetében;
 - b) az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany vagy bármely nemzetközi szervezet;
- (3) A nemzeti egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek európai hálózatának (Equinet) részére a 7. cikk (3) bekezdésének b) pontja és a 7. cikk (4) bekezdésének b) pontja értelmében pályázati felhívás nélkül odaítélhető vissza nem térítendő működési támogatás az Equinet állandó munkaprogramjával kapcsolatos kiadások fedezésére.

III. fejezet

Programozás, nyomon követés, értékelés és ellenőrzés

15. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramok révén kell végrehajtani.
- (2) A munkaprogramot a Bizottság fogadja el végrehajtási jogi aktus útján. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 22. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

16. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

A 2. cikkben megállapított általános és egyedi célkitűzések megvalósítása terén a program által elért haladásra vonatkozó jelentéstételhez alkalmazandó mutatókat a II. melléklet határozza meg.

A program célkitűzéseinek megvalósítása terén a program által elért haladás hatékony értékelésének biztosítása érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 18. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. mellékletnek a mutatók tekintetében történő szükség szerinti módosítása és e rendeletnek a nyomonkövetési és értékelési keret létrehozására vonatkozó rendelkezésekkel történő kiegészítése érdekében.

A teljesítményjelentési rendszernek biztosítania kell, hogy a program végrehajtásának és eredményeinek nyomon követésére vonatkozó adatokat hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék.

Ennek érdekében az uniós források címzettjei és adott esetben a tagállamok számára arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

17. cikk

Értékelés

- (1) A program értékeléseit megfelelő időben el kell végezni ahhoz, hogy azok eredményei a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) A Bizottságnak a program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően kell elvégeznie. Az időközi értékelésnek figyelembe kell vennie az elődprogramok hosszú távú hatásaira vonatkozó értékelések eredményeit.
- (3) A Bizottság a program végső értékelését annak végrehajtása végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően végzi el.
- (4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

18. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 16. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2027. december 31-ig terjedő időszakra szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 16. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 16. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

19. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat vagy bármely más jogi eszköz alapján részt vesz a programban, a harmadik országnak biztosítania kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében az ilyen jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendeletben meghatározottak szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.

IV. fejezet

Átmeneti és záró Rendelkezések

20. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

- (1) Az uniós támogatás címzettjeinek fel kell tüntetniük az említett támogatások eredetét, és különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítése során biztosítaniuk kell az uniós támogatás láthatóságát azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médianak és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, a program alapján végzett intézkedésekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan.
- (3) A programhoz allokált pénzügyi források az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz is hozzájárulnak, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 2. cikkben említett célkitűzésekhez

21. cikk

A program kapcsolattartó pontjai

Minden tagállam létrehozhat kapcsolattartó pontokat a programhoz, amelyeknek feladata, hogy pártatlan útmutatást, gyakorlati információkat és segítséget nyújtsanak a pályázók, az érdekelt felek és a program kedvezményezettjei számára a program valamennyi aspektusa tekintetében, többek között a pályázati eljárással, a felhasználóbarát információknak és a program eredményeinek a terjesztésével, a partnerek keresésével, a képzéssel és a formai követelményekkel kapcsolatban.

A program kapcsolattartó pontjainak feladataik ellátása során függetleneknek kell lenniük.

22. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (3) A bizottság egyedi formációkban is ülésezhet, hogy a program egyes ágaival foglalkozzon.

23. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1381/2013/EU és a 390/2014/EU rendelet 2021. január 1-jével hatályát veszti.

24. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az 1381/2013/EU és a 390/2014/EU rendelet alapján megkezdett intézkedések folytatását vagy módosítását, amely rendeletek továbbra is alkalmazandók az említett intézkedésekre azok lezárásáig.

(2) A program pénzügyi keretösszege fedezheti továbbá a program és az azon intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadásokat is, amelyeket az 1381/2013/EU és a 390/2014/EU rendelet alapján fogadtak el.

(3) Szükség esetén előirányzatok vihetők be a 2027 utáni uniós költségvetésbe a 7. cikk (9) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére a 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedések igazgatásának lehetővé tétele érdekében.

25. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. április 28-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

D. M. SASSOLI

a Tanács részéről

az elnök

A. P. ZACARIAS

I. MELLÉKLET

A PROGRAM ÁLTAL TÁMOGATOTT TEVÉKENYSÉGEK

A program 2. cikkben foglalt általános és egyedi célkitűzései különösen a következő tevékenységek támogatásával kerülnek megvalósításra:

- (1) a program által lefedett területeken és célkitűzések keretein belül tájékoztató tevékenységek, promóció és információ-terjesztés a jogok és értékek, illetve a kapcsolódó szakpolitikák ismerete javításának érdekében;
- (2) egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok érdekelt felek közötti cseréje, a megismerés és a kölcsönös megértés érdekében;
- (3) elemzési és nyomonkövetési tevékenységek a program által lefedett területekkel kapcsolatos tagállami és uniós szintű helyzet megértésének elősegítése, valamint az uniós jog, szakpolitikák és értékek tagállami végrehajtásának javítása érdekében; e tevékenységek magukban foglalják az adatgyűjtést és a statisztikákat; közös módszertanok és adott esetben mutatók vagy referenciaértékek kidolgozását; tanulmányokat, kutatásokat, elemzéseket és felméréseket; értékeléseket; hatásvizsgálatokat; valamint iránymutatásokat, jelentéseket és oktatási anyagok kidolgozását és közzétételét;
- (4) az érintett érdekelt felek képzése a program által lefedett területekkel kapcsolatos szakpolitikák és jogok ismeretének javítása érdekében;
- (5) információs és kommunikációs technológiai eszközök fejlesztése és karbantartása;
- (6) a program által lefedett területeken tevékenykedő civil társadalmi szervezetek és nonprofit érdekelt felek támogatása a következő célokból:
 - a) a reagálási képességük javítása és megfelelő hozzáférés biztosítása valamennyi polgár számára szolgáltatásaikhoz, illetve tanácsadási tevékenységeikhez és támogatási tevékenységeikhez;
 - b) a jogok előmozdítását célzó érdekvédelempolitikai tevékenységek folytatása, ezáltal is megerősítve az uniós értékek védelmét és előmozdítását, illetve a jogállamiság tiszteletben tartását, valamint elősegítve a demokratikus párbeszédet, az átláthatóságot és a jó kormányzást, többek között a civil társadalom mozgásterének szűkülése esetén;
- (7) a polgárok, különösen a fiatalok körében az európai kultúra, kulturális örökség, identitás és történelem – többek között a totalitárius és az önkényuralmi rendszerek és a közelmúlt európai történelmének egyéb meghatározó epizódjai – fokozottabb tudatosítása az emlékezet és az európai polgárok Unióval szembeni elkötelezettségének megerősítése, valamint a toleranciának, a kölcsönös megértésnek, a kultúrák közötti párbeszédnek és a sokszínűség tiszteletben tartásának az ösztönzése érdekében;
- (8) a különböző nemzetiségű és kulturális hátterű polgárok közötti kapcsolatok építése testvérvárosi tevékenységekben és civil társadalmi projekteken való részvétel lehetővé tételével, ezáltal létrehozva az alulról felfelé építkező megközelítés javításának feltételeit és fokozva a polgári és demokratikus szerepvállalást;
- (9) a demokratikusabb Unió kiépítésében való tevékeny és inkluzív részvétel ösztönzése és elősegítése, valamint a jogok és értékek tudatosításának fokozása a civil társadalmi szervezeteknek való támogatásnyújtás révén;
- (10) az európai hálózatok kapacitásának fejlesztése az uniós jog, értékek, szakpolitikai célok és stratégiák előmozdítása és továbbfejlesztése érdekében;
- (11) az (EU) 2019/788 rendelet végrehajtásához nyújtott technikai és szervezési támogatás finanszírozása, megkönnyítve ezáltal a polgárok számára az európai polgári kezdeményezés indítására és támogatására vonatkozó joguk gyakorlását;
- (12) a programmal kapcsolatos ismeretek fejlesztése, a program eredményei terjesztésének és átültethetőségének javítása, valamint a tájékoztatás javítása, többek között a program kapcsolattartó pontjainak kialakítása és támogatása révén.

II. MELLÉKLET

MUTATÓK

A program nyomon követésére a program általános és egyedi célkitűzései megvalósítási szintjének mérésére szolgáló mutatók alapján és az igazgatási terhek és költségek minimálisra csökkentésével kerül sor. Ezért a következő mutatók tekintetében adatokat kell gyűjteni:

1. az elért személyek száma a következő tevékenységek tekintetében:
 - a) képzési tevékenységek;
 - b) az egymástól való tanulásra és a bevált gyakorlatok cseréjére irányuló tevékenységek;
 - c) tudatosságnövelés, tájékoztatási és információterjesztési tevékenységek;
2. a támogatási és kapacitásépítési tevékenységek révén elért civil társadalmi szervezetek száma;
3. az európai emlékezetre és örökségre irányulóan a programtámogatás eredményeként létrejött transznacionális hálózatok és kezdeményezések száma.

Minden egyedi adatot lehetőség szerint nemek szerinti bontásban kell megadni. A program időközi és végső értékelésének minden ágra és tevékenységre ki kell terjednie, magában kell foglalnia a nemek közötti egyenlőség szempontjait és értékelnie kell a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásokat.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS(EU) 2021/693RENDELETE**(2021. április 28.)****a Jogérvényesülés program létrehozásáról, valamint az 1382/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 81. cikke (1) és (2) bekezdésére, valamint 82. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkével összhangban az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Az említett értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. Az EUSZ 3. cikke továbbá kifejti, hogy az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása, és hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá célja, hogy biztosítsa Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását. Az említett értékeket az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) rögzített jogok, szabadságok és alapelvek még határozottabban megerősítették és kifejezésre juttatták.
- (2) Alapvető fontosságú az említett jogokat és értékeket továbbra is aktívan ápolni és védeni, azokat elő kell mozdítani és érvényesíteni kell, továbbá azokat közös értékeknek kell tekinteni a polgárok és a népek számára, és az uniós projektben központi szerepet kell számukra biztosítani, mivel e jogok és értékek védelmének bármely tagállamban történő sérülése káros hatással lehet az Unió egészére. Ezért az Unió általános költségvetésében rendelkezni kell egy új Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alapról, amely magában foglalja az (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³⁾ létrehozott Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programot, valamint a Jogérvényesülés programot. Napjainkban, amikor az európai társadalmak a szélsőségeség, a radikalizmus és a megosztottság jelenségeivel szembesülnek, valamint a független civil társadalom mozgástere szűkül, minden korábbinál fontosabb, hogy előmozdítsuk, megerősítsük és megvédjük a jogérvényesülést, a jogokat és az uniós értékeket: az emberi méltóság tiszteletben tartását, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogok tiszteletben tartását. Ez mélyreható és közvetlen következményekkel jár majd az Unió politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági életére nézve. Az új Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alap részeként a Jogérvényesülés

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 178. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2019. április 17-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), és a Tanács 2021. április 19-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2021. április 28-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/692 rendelete (2021. április 28.) a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát).

program (a továbbiakban: a program) az 1382/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁴⁾ a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan létrehozott Jogérvényesülés programmal összhangban továbbra is támogatni fogja a jogállamiságon, az igazságszolgáltatás függetlenségén és pártatlanságán, a kölcsönös elismerésen és a kölcsönös bizalmon, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférése és a határokon átnyúló együttműködésen alapuló európai igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztését. A Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program egyesíti majd az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁵⁾ a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan létrehozott Jogok, egyenlőség és polgárság programot, valamint a 390/2014/EU tanácsi rendelettel ⁽⁶⁾ létrehozott „Európa a polgárokért” programot.

- (3) A programot hétéves időtartamra kell létrehozni, hogy időtartama igazodjon az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletben ⁽⁷⁾ meghatározott többéves pénzügyi keret időtartamához.
- (4) A Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alap, valamint a részét képező két támogatási program a közös értékeink és gazdag sokszínűségünk, valamint a jogok és az egyenlőség fenntartásához és élénkítéséhez hozzájáruló személyekre és szervezetekre összpontosít. A végső cél egy jogokra épülő, egyenlő, nyitott, pluralista, inkluzív és demokratikus társadalom kiépítése és fenntartása. Ez magában foglalja a kulcsfontosságú szereplőként jelen lévő élénk és erős civil társadalmat, az emberek demokratikus, polgári és társadalmi részvételének bátorítását, valamint a közös értékeinken, történelmünkön és emlékezetünkön alapuló európai társadalom gazdag sokszínűségének ápolását. Az EUSZ 11. cikke előírja, hogy az uniós intézmények nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartsanak fenn a civil társadalommal, és a megfelelő eszközökkel biztosítsák, hogy a polgárok és az érdekképviseleti szervezetek az uniós fellépés valamennyi területéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák.
- (5) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtéséről rendelkezik, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait. A jogállamiság, az alapvető jogok és a demokrácia Unión belüli tiszteletben tartása és előmozdítása a Szerződésekben foglalt valamennyi jog és kötelezettség fenntartásának, valamint az emberek által az Unióba vetett bizalom építésének előfeltétele. A jogállamiság tagállami szintű megvalósításának módja kulcsszerepet játszik a tagállamok, illetve a jogrendszereik közötti kölcsönös bizalom biztosításában. Ezért az Unió intézkedéseket kell, hogy hozzon a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés fejlesztése céljából. Az európai igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztése során valamennyi szinten biztosítani kell az elő kell mozdítani az alapvető jogok, valamint a közös elvek és értékek tiszteletben tartását –ideértve például a Charta 21. cikkében felsorolt indokok alapján való megkülönböztetés tilalmát és egyenlő bánásmódot –, a szolidaritást, az igazságszolgáltatáshoz mindenki számára biztosított tényleges hozzáférést, a jogállamiságot, a demokráciát és a jól működő, független igazságszolgáltatási rendszert.
- (6) A finanszírozásnak továbbra is a Szerződések által meghatározott ambiciózus célok sikeres megvalósítása egyik fontos eszközének kell maradnia. Egyéb intézkedések mellett egy rugalmas és hatékony Jogérvényesülés program alapvetően fontos az említett célok tervezésének és megvalósításának elősegítéséhez. A programot felhasználóbarát módon kell végrehajtani, például felhasználóbarát pályázati és jelentéstételi eljárással, és törekedni kell a kiegyensúlyozott földrajzi lefedettségre. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a program a kedvezményezettek összes típusa számára hozzáférhető legyen. A program pénzügyi keretösszegén belül bizonyos fokú rugalmasságot kell biztosítani a forrásoknak az egyedi célkitűzések közötti elosztásában. A rugalmassági tartalékot elsősorban a jogállamiság előmozdítását támogató intézkedésekhez kell allokálni.
- (7) A mindenki számára biztosított szabadságon, biztonságon és jogérvényesülésen alapuló térség fokozatos megvalósítása érdekében az Uniónak a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos intézkedéseket kell elfogadnia az ítéletek és bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvére alapozva, amely az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei ülése óta a büntetőügyekben az Unión belül folytatott igazságügyi együttműködés alapkövét képezi. A kölcsönös elismerés a tagállamok között a kölcsönös bizalom magas szintjét igényli. Több területen már elfogadásra kerültek a tagállamok jogszabályainak közelítésére irányuló intézkedések a kölcsönös elismerés megkönnyítése és a kölcsönös bizalom növelése céljából. A gazdasági növekedés biztosítása és a további integráció szempontjából is kulcsfontosságú a jól működő igazságszolgáltatási térség kialakítása, amelyben megtörténik azoknak az akadályoknak a felszámolása, amelyek megnehezítik a

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1382/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Jogérvényesülés program létrehozásáról (HL L 354., 2013.12.28., 73. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1381/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Jogok, egyenlőség és polgárság program létrehozásáról (HL L 354., 2013.12.28., 62. o.).

⁽⁶⁾ A Tanács 390/2014/EU rendelete (2014. április 14.) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó „Európa a polgárokért” program létrehozásáról (HL L 115., 2014.4.17., 3. o.).

⁽⁷⁾ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.).

határokon átnyúló bírósági eljárásokat, valamint a több tagállamot érintő helyzetekben az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést. Ugyanakkor a megfelelően működő európai igazságszolgáltatási térség – amely hatékony, független és jó minőségű nemzeti jogrendszereket foglal magában –, valamint a nagyobb fokú kölcsönös bizalom fontos a virágzó belső piac és az Unió közös értékeinek megőrzése szempontjából.

- (8) Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésnek magában kell foglalnia különösen a bírósághoz fordulás lehetőségét, az alternatív vitarendezési módszerek igénybevételének lehetőségét, valamint az olyan köztisztviselőkhöz fordulás lehetőségét, akiket jogszabály kötelez arra, hogy a feleknek független és pártatlan jogi tanácsadást nyújtsanak.
- (9) A jogállamiság maradéktalan tiszteletben tartása és előmozdítása alapvető fontosságú a bel- és igazságügy terén kialakítandó magas szintű kölcsönös bizalom, és különösen a polgári és büntetőügyekben folytatott, a kölcsönös elismerésre épülő, hatékony igazságügyi együttműködés szempontjából. A jogállamiság elve az EUSZ 2. cikkében foglalt közös értékek egyike, az EUSZ 19. cikkének (1) bekezdésében és a Charta 47. cikkében előírt hatékony bírói jogvédelem pedig a jogállamiság elvének konkrét kifejeződése. A jogállamiságnak – a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek függetlenségének, átláthatóságának, elszámoltathatóságának, minőségének és hatékonyságának javítására irányuló erőfeszítések támogatása révén történő – előmozdítása fokozza a kölcsönös bizalmat, amely elengedhetetlenül fontos a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéshez. A bírói függetlenség és pártatlanság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegi eleme és kulcsfontosságú az európai értékek védelme szempontjából. Továbbá, az észszerű eljárási határidőkkel működő, hatékony igazságszolgáltatási rendszerek a jogbiztonságot garantálják valamennyi érintett fél számára.
- (10) Az EUMSZ 81. cikke (2) bekezdésének h) pontja, valamint 82. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az Unió támogatja a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzését az ítéletek és bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapuló, polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés fejlesztésének eszközeként. Az igazságügyi szakemberek képzése fontos eszköz abból a célból, hogy kialakuljon a jogállamiság és az alapvető jogok végrehajtása és érvényesítése legmegfelelőbb módjának közös értelmezése. Hozzájárul továbbá az európai igazságszolgáltatási térség kiépítéséhez a tagállami igazságügyi szakemberek közötti közös igazságügyi kultúra megteremtése révén. Alapvetően fontos a jog megkülönböztetéstől mentes, helyes, koherens és következetes alkalmazásának szavatolása az Unióban, valamint a határokon átnyúló eljárásokban az igazságügyi szakemberek közötti kölcsönös bizalom és egyetértés biztosítása. A program által támogatott képzési tevékenységeknek a képzési szükségletek egyértelmű felmérésén kell alapulniuk, a legkorszerűbb képzési módszertant kell alkalmazniuk, magukban kell foglalniuk a különböző tagállamok igazságügyi szakembereit bevonó határokon átnyúló eseményeket, aktív tanulást és hálózatépítési elemeket is tartalmazniuk kell, valamint fenntarthatóaknak kell lenniük. Az említett tevékenységeknek magukban kell foglalniuk a jogi terminológiával, a polgári és büntetőjoggal és az alapvető jogokkal, valamint a kölcsönös elismeréssel és az eljárásjogi biztosítékokkal kapcsolatos képzéseket. Az említett tevékenységeknek ki kell terjedniük a bírák, ügyvédek és ügyészek számára kínált olyan képzésekre is, amelyek a gyakran megkülönböztetést elszenvedő vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek – például a nők, a gyermekek, a kisebbségek, az LMBTIQ-személyek, a fogyatékossgal élő személyek, valamint a nemi alapú erőszak, a családon belüli erőszak vagy az intim kapcsolaton belüli erőszak és a személyek közötti erőszak egyéb formáinak áldozatai – előtt álló kihívásokkal és akadályokkal foglalkoznak. Az említett képzéseket az ilyen személyeket képviselő vagy segítő szervezetek, és amennyiben lehetséges, ezen személyek közvetlen bevonásával kell megszervezni. Figyelembe véve, hogy a nők alulreprezentáltak a vezető bírói és ügyészi beosztásokban, ösztönözni kell a bíróként, ügyészként vagy egyéb jogi szakemberként dolgozó nőket a képzési tevékenységekben való részvételre.
- (11) E rendelet alkalmazásában a „bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak” kifejezést kiterjesztően kell értelmezni, hogy az magában foglalja a bírákat, ügyészeket, bírósági és ügyészségi alkalmazottakat, továbbá az igazságszolgáltatás területével kapcsolatban tevékenykedő vagy az igazságszolgáltatásban másként részt vevő egyéb igazságügyi szakembereket – függetlenül a tagállami jog szerinti fogalom meghatározástól, a jogállástól vagy a belső szervezeti felépítéstől –, például az ügyvédeket, a közjegyzőket, a bírósági végrehajtókat vagy a bűnüldöző szervek tagjait, a fizetésektől mentes szakértőket, a közvetítőket, a bírósági tolmácsokat és fordítókat, a bírósági szakértőket, a büntetés-végrehajtási alkalmazottakat és pártfogó felügyelőket.

- (12) Az igazságügyi képzésben különféle szereplők lehetnek érintettek, így például a tagállamok jogi, igazságügyi és közigazgatási hatóságai, a tudományos intézmények, az igazságügyi képzésért felelős nemzeti szervek, az európai szintű képzési szervezetek vagy hálózatok, illetve az uniós jogra szakosodott bírósági koordinátorok hálózatai. A bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak képzése területén valamely általános európai érdekű cél elérésére törekvő szervezeteknek és szervezeteknek – ilyen például az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN), az Európai Jogi Akadémia (ERA), az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata (ENCJ), az Európai Unió Államtanácsainak és Legfelső Közigazgatási Bíróságainak Szövetsége (ACA-Europe), az Európai Unió Legfelsőbb Bíróságai Elnökeinek Hálózata (EUSJC) és az Európai Közigazgatási Intézet (EIPA) – állandó szerepet játszanak a bíráknak, ügyészeknek és igazságügyi alkalmazottaknak szóló, valóban európai vonatkozású képzési programok előmozdításában, és ennél fogva a Bizottság által e rendelet alapján elfogadott munkaprogramokban meghatározott eljárásokkal és kritériumokkal összhangban megfelelő pénzügyi támogatás nyújtható az ilyen szervek és szervezetek számára.
- (13) A programnak támogatnia kell az igazságügyi képzésben kulcsfontosságú szerepet betöltő EJTN éves munkaprogramját. Az EJTN különleges helyzetben van, mivel ez az egyetlen olyan uniós szintű hálózat, amely a tagállamok igazságügyi képzési szerveit fogja össze. Egyedülállóan alkalmas arra, hogy az összes tagállamra kiterjedő cseréket szervezzen mind az új, mind a tapasztalattal rendelkező bírák és ügyészek számára, valamint koordinálja a nemzeti igazságügyi képzési szervek által az uniós jogra vonatkozó képzések szervezése és a bevált képzési gyakorlatok ösztönzése terén végzett munkát. Az EJTN továbbá uniós szinten, költséghatékony módon szervezett, kiváló minőségű képzéseket is biztosít. Ezen túlmenően a tagjelölt országok igazságügyi képzési szerveit is magában foglalja, megfigyelő tagokként. Az EJTN éves jelentésének tartalmaznia kell a biztosított képzésekkel kapcsolatos, többek között személyzeti kategóriák szerint lebontott információkat.
- (14) A program keretében teendő intézkedéseknek támogatniuk kell a polgári és büntetőügyekben hozott ítéletek és bírósági határozatok fokozott kölcsönös elismerésének elvét, a tagállamok közötti kölcsönös bizalmat, valamint a jogszabályok szükséges közelítését a valamennyi érintett hatóság közötti – többek között elektronikus úton történő – együttműködés megkönnyítése érdekében. A programnak támogatnia kell továbbá a polgári és büntetőügyekben a személyhez fűződő jogok bírói jogvédelmét. Elő kell továbbá mozdítania a polgári jog területén a nagyobb fokú konvergenciát, amely elősegíti majd – a polgári jogviták valamennyi fele számára előnyös módon – azon akadályok felszámolását, amelyek a kielégítően és hatékonyan működő bírósági és bíróságon kívüli eljárások útjában állnak. Végezetül a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó uniós jog hatékony végrehajtásának és gyakorlati alkalmazásának támogatása érdekében a programnak támogatnia kell a 2001/470/EK tanácsi határozattal⁽⁸⁾ létrehozott, polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat működését. A büntetőügyeket illetően a programnak hozzá kell járulnia az ítéleteknek és határozatoknak az Unió egészén belüli elismerését biztosító szabályok és eljárások előmozdításához és végrehajtásához. Meg kell könnyíteni az együttműködést és hozzá kell járulnia a hatékony együttműködés és a kölcsönös bizalom előtt álló akadályok megszüntetéséhez. A programnak ezenkívül hozzá kell járulnia az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javításához azáltal, hogy előmozdítja és támogatja a bűncselekmények áldozatainak jogait, valamint a gyanúsítottak és vádlottak eljárási jogait a büntetőeljárásokban.
- (15) Az EUSZ 3. cikkének, a Charta 24. cikkének, és a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően a programnak támogatnia kell a gyermekek jogainak védelmét, továbbá a benne foglalt intézkedések végrehajtása során általánosan érvényesítenie kell a gyermekek jogainak előmozdítását. Ennek érdekében a polgári és büntető igazságszolgáltatással összefüggésben kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek jogainak védelmét célzó intézkedésekre, beleértve a fogva tartott szülőket kísérő gyermekeknek, a bebörtönözött szülők gyermekeinek és olyan gyermekeknek a védelmét is, akik büntetőeljárás gyanúsítottjai vagy vádlottjai.
- (16) A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Jogérvényesülés program lehetővé tette az uniós joggal – különösen a Charta hatályával és alkalmazásával – kapcsolatos, a bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak számára nyújtott képzési tevékenységeket. A Charta 2016. évi alkalmazásáról szóló, 2017. október 12-i következtetéseiben a Tanács emlékeztetett arra, hogy fontos növelni a Charta alkalmazásával kapcsolatos ismereteket többek között a szakpolitikai döntéshozók, a jogi szakemberek, valamint maguk a jogosultak körében, nemzeti és uniós szinten egyaránt. Ezért az alapvető jogok következetes módon történő általános érvényesítése érdekében a pénzügyi támogatást ki kell terjeszteni a tudatosságnövelést szolgáló tevékenységekre az igazságügyi hatóságoktól és jogi szakemberektől eltérő más hatóságok vonatkozásában.

⁽⁸⁾ A Tanács 2001/470/EK határozata (2001. május 28.) a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról (HL L 174., 2001.6.27., 25. o.).

- (17) Az EUMSZ 67. cikke értelmében az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat. Ehhez pedig elengedhetetlen az igazságszolgáltatáshoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés biztosítása mindenki számára. Az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférés megkönnyítése érdekében, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megfelelő működéséhez elengedhetetlen kölcsönös bizalom erősítése céljából szükséges, hogy a pénzügyi támogatás az igazságügyi hatóságoktól eltérő egyéb hatóságok, a jogi szakemberek, továbbá civil társadalmi szervezetek e célokhoz hozzájáruló, nemzeti, regionális és helyi szintű tevékenységére is kiterjedjen. Támogatni kell különösen azokat a tevékenységeket, amelyek elősegítik az igazságszolgáltatáshoz való tényleges és egyenlő hozzáférést a gyakran hátrányos megkülönböztetésben részesülő vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek számára. Támogatni kell a civil társadalmi szervezetek érdekképviseleti tevékenységeit, például a hálózatépítést, a peres eljárásokat, a kampányokat, a kommunikációt és a jogérvényesülés ellenőrzésére irányuló egyéb tevékenységeket. Ebben az összefüggésben szintén fontos szerep jut az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódóan tevékenykedő, valamint a civil társadalmi szervezetek számára munkát végző igazságügyi szakembereknek.
- (18) Az EUMSZ 8. és 10. cikkével összhangban a programnak valamennyi tevékenységében támogatnia kell a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetés tilalmának általános érvényesítését. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény továbbá megerősíti a fogyatékossgal élő személyek teljes körű jogi cselekvőképességhez és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréshez való jogát. A program időközi és végső értékelése során értékelni kell a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásokat, annak felmérése érdekében, hogy a program milyen mértékben járul hozzá a nemek közötti egyenlőséghez, valamint annak felmérése érdekében, hogy a programnak nincsenek-e nem szándékolt negatív hatásai a nemek közötti egyenlőségre nézve, összhangban a költségvetési fegyveletről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti 2020. december 16-i intézményközi megállapodás^(*) (a továbbiakban: a 2020. december 16-i intézményközi megállapodás) 16. pontjával. Ebben az összefüggésben és figyelembe véve a program egyedi célkitűzései keretében megvalósuló tevékenységek eltérő jellegét és méretét, fontos lesz, hogy a projektgazdák által gyűjtött egyedi adatokat, amikor csak lehetséges, nemek szerint lebontsák. Fontos továbbá a pályázók tájékoztatása arról, hogy hogyan vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőséget, ideértve a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére szolgáló eszközök, például szükség esetén a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és a nemi szempontú hatásvizsgálatok alkalmazására vonatkozó tájékoztatást is. A szakértőkkel és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk során figyelni kell a nemek közötti egyensúlyra.
- (19) A programnak adott esetben valamennyi tevékenységében támogatnia és védelmeznie kell a sértettek jogait polgári és büntetőügyekben egyaránt. Ennek érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani az áldozatok védelmét szolgáló különböző uniós eszközök jobb végrehajtására és összehangolására, továbbá az erőszakos esetekkel foglalkozó bíróságok és jogi szakemberek között a bevált gyakorlatok cseréjére irányuló intézkedésekre. A programnak támogatnia kell a kollektív jogorvoslati eszközökkel kapcsolatos ismeretek bővítését és alkalmazásuk javítását is.
- (20) A program hatálya alá tartozó intézkedéseknek hozzá kell járulniuk az európai igazságszolgáltatási térség létrehozásához, a jogrendszer függetlenségének és hatékonyságának előmozdításához, a határokon átnyúló együttműködés és hálózatépítés fokozásához, a tagállamok igazságszolgáltatási hatóságai közötti kölcsönös bizalom megerősítéséhez, valamint az uniós jog helyes, koherens és következetes alkalmazásához. A finanszírozási tevékenységeknek elő kell segíteniük az uniós értékekre és a jogállamiságra vonatkozó egységes értelmezés kialakítását, az uniós jog és szakpolitikák jobb ismeretét, az igazságügyi együttműködési eszközök valamennyi érdekelt általi használatára terén a know-how és a bevált gyakorlatok megosztását, valamint a zökkenőmentes és hatékony határokon átnyúló együttműködést támogató interoperábilis digitális megoldások elterjedését és előmozdítását, továbbá a finanszírozási tevékenységeknek szilárd elemzési alapot kell biztosítaniuk az uniós jog és szakpolitikák kidolgozásához, érvényesítéséhez, valamint megfelelő értelmezéséhez és végrehajtásához. Az uniós beavatkozás lehetővé teszi, hogy az említett intézkedéseket Unió-szerte következetesen hajtsák végre és az méretgazdaságosságot eredményez. Ezenfelül az Unió a tagállamokhoz képest kedvezőbb helyzetben van a határokon átnyúló helyzetek kezeléséhez és ahhoz, hogy európai fórumot biztosítson az egymástól való tanulásához és a bevált gyakorlatok megosztásához.
- (21) A programnak hozzá kell járulnia a tagállamok közötti együttműködés fokozásához is minden olyan esetben, amikor az uniós jog külső dimenzióval rendelkezik, figyelembe véve a külső következményeket, egyrészt az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javítása, másrészt az igazságügyi és eljárási kihívások kezelésének megkönnyítése érdekében.

(*) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.

- (22) A Bizottságnak biztosítania kell az uniós szervek, hivatalok és ügynökségek – különösen az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA) és az Európai Ügyészség – munkájával való átfogó következetességet, kiegészítő jelleget és szinergiákat, és figyelembe kell vennie a program által lefedett területeken más nemzeti és nemzetközi szereplők által végzett munkát.
- (23) Az Unió általános költségvetéséből származó pénzeszközök hatékony elosztása érdekében biztosítani kell, hogy a program keretében végrehajtott valamennyi intézkedés uniós hozzáadott értéket képviseljen, kiegészítse a tagállamok intézkedéseit, valamint összhangban álljon az egyéb uniós intézkedésekkel. Törekedni kell az összhangra, a kiegészítő jellegre és a szinergiákra az egymáshoz szorosan kapcsolódó szakpolitikai területeket támogató támogatási programokkal kapcsolatban, különösen a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programmal; valamint az (EU) 2021/690 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁰⁾ létrehozott Egységes piac programmal, a határigazgatás és biztonság területén lévő programokkal – különösen a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alappal és a Belső Biztonsági Alappal –, a stratégiai infrastruktúra területén lévő programokkal – különösen az (EU) 2021/694 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹¹⁾ létrehozott Digitális Európa programmal –, az (EU) XXXX/XXXX európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹²⁾ létrehozott Erasmus+ programmal, az (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹³⁾ létrehozott Horizont Európa programmal, az Előcsatlakozási Támogatási Eszközzel, valamint az (EU) XXXX/XXXX európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁴⁾ létrehozott LIFE programmal.
- (24) Ez a rendelet a program teljes időtartamára pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a 2020. december 16-i intézményközi megállapodás 18. pontja értelmében.
- (25) Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁵⁾ (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) 193. cikkének (2) bekezdése értelmében már megkezdett intézkedésekre is odaítélhető vissza nem térítendő támogatás, feltéve, hogy a pályázó bizonyítani tudja, hogy az intézkedést a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt meg kellett kezdenie. A vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtásának időpontja előtt felmerült költségek azonban – a kellően indokolt, kivételes esetek kivételével – nem számolhatók el. Az uniós támogatás esetleges, az Unió érdekeire nézve hátrányos zavarait elkerülendő, a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdetén egy korlátozott időtartamra lehetővé kell tenni, hogy az olyan, e rendelet szerint támogatott intézkedések tekintetében felmerülő költségek, amelyek már megkezdődtek, 2021. január 1-jétől még abban az esetben is elszámolhatónak legyenek tekinthetők, ha a vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtását megelőzően merültek fel.
- (26) A programra a költségvetési rendelet alkalmazandó. A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi eszközökre, a költségvetési biztosítékokra, a pénzügyi támogatásra és a külső szakértők költségeinek megtérítésére – vonatkozó szabályokat.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/690 rendelete (2021. április 28.) a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a 99/2013/EU, az 1287/2013/EU, a 254/2014/EU, és a 652/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 153, 2021.5.3., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/694 rendelete (2021. április 29.) a Digitális Európa program létrehozásáról és az (EU) 2015/2240 határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 166, 2021.5.11., 1. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) XXXX/XXXX rendelete (XXX) az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (a Hivatalos Lapban még nem jelent meg).

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170, 2021.5.12., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) XXXX/XXXX rendelete (XXX) a környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról és az 1293/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (a Hivatalos Lapban még nem jelent meg).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

- (27) Az e rendelet szerinti finanszírozási típusokat és végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyire alkalmasak az intézkedések egyedi célkitűzéseinek megvalósítására és eredmények elérésére, figyelemmel különösen az ellenőrzések költségeire, az adminisztratív terhekre, az érintett érdekelt felek és megcélzott kedvezményezettek kapacitására, és a szabályok be nem tartásának várható kockázatára. Ennek keretében mérlegelni kell az egyszegű átalányok, a százalékos átalányok és az egységköltségek, valamint a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás alkalmazását a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint.
- (28) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁶⁾, valamint a 2988/95/EK, Euratom⁽¹⁷⁾, a 2185/96/Euratom, EK⁽¹⁸⁾ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁽¹⁹⁾ összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elvesztett, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁰⁾ értelmében az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet alapján megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.
- (29) Azok a harmadik országok, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai, részt vehetnek az uniós programokban az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás⁽²¹⁾ alapján létrehozott együttműködés keretében, amely megállapodás értelmében a programok végrehajtásának a megállapodás alapján elfogadott határozaton kell alapulnia. Harmadik országok részvétele egyéb jogi eszközökön is alapulhat. E rendeletnek konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja harmadik országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.
- (30) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok alkalmazandók. Az említett szabályokat a költségvetési rendelet állapítja meg, meghatározva különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés és pénzdíjak útján, valamint közvetett végrehajtás keretében történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkezve a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszert is tartalmaznak.
- (31) A 2013/755/EU tanácsi határozat⁽²²⁾ alapján a tengerentúli országok és területek személyei és releváns köz- és/vagy magánjogi szervei és intézményei támogathatók, figyelemmel a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint az azon tagállamra alkalmazandó esetleges megállapodásokra, amelyhez az érintett tengerentúli ország vagy terület kapcsolódik.

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁽¹⁹⁾ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

⁽²¹⁾ HL L 1., 1994.1.3., 3. o.

⁽²²⁾ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról (tengerentúli társulási határozat) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

- (32) Az Unió fontosnak tartja azt, hogy az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében elfogadott Párizsi Megállapodásnak és az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak a végrehajtására tett kötelezettségvállalásával összhangban fellépjen az éghajlatváltozással szemben; ennek megfelelően a programnak hozzá kell járulnia az éghajlati szempontok általános érvényesítéséhez és annak az átfogó célnak az eléréséhez, hogy az uniós költségvetési kiadások 30 %-át fordítsák éghajlat-politikai célkitűzések támogatására, és 2024-ben az uniós költségvetés 7,5 %-a, 2026-ban és 2027-ben pedig a 10 %-a a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásokból álljon, figyelembe véve azonban az éghajlat-politikai és a biodiverzitási célok közötti átfedéseket. A programnak olyan tevékenységeket kell támogatnia, amelyek tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait és az európai zöld megállapodás „ne árts” elvét. A releváns intézkedéseket a program előkészítése és végrehajtása során kell meghatározni, a vonatkozó értékelések és felülvizsgálati folyamatok keretében pedig azokat újra kell értékelni.
- (33) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁽²³⁾ (22) és (23) bekezdése alapján e programot egyedi nyomonkövetési követelményeknek megfelelően gyűjtött információk alapján értékelni kell, ugyanakkor el kell kerülni a különösen a tagállamokra nehezedő adminisztratív terhet és a túlszabályozást. E követelményeknek adott esetben mérhető mutatókat is magukban kell foglalniuk, amelyek alapján értékelhetők a program gyakorlatban kifejtett hatásai. A Bizottságnak a meglévő jelentéstételi mechanizmusok, mindenképp az uniós igazságügyi eredménytábla keretében évente jelentést kell tennie a program eredményeiről az Európai Parlament és a Tanács számára.
- (34) A program célkitűzéseinek megvalósítása terén a program által elért haladás hatékony értékelésének biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a 13. és a 15. cikkben, valamint a II. mellékletben meghatározott mutatókra vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (35) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽²⁴⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (36) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a jogállamiságon, a kölcsönös elismerésen és a kölcsönös bizalmon alapuló európai igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztéséhez – különösen a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés előmozdítása révén – való hozzájárulást a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme vagy hatása miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (37) Az 1382/2013/EU rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (38) Annak biztosítása céljából, hogy az adott szakpolitikai területen folyamatos maradjon a támogatások nyújtása, valamint hogy a végrehajtás megkezdése a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdő időpontjától lehetővé váljon, ennek a rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie, és azt visszaható hatállyal, 2021. január 1-től kell alkalmazni.
- (39) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

⁽²³⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (40) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével és 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I.

FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az (EU, Euratom) 2020/2093 rendeletben meghatározott, a 2021–2027-re vonatkozó többéves pénzügyi keret időtartamára létrehozza a Jogérvényesülés programot (a továbbiakban: a program).

Ez a rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós támogatás formáit, valamint az e támogatás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározás

E rendelet alkalmazásában a „bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak” a bírák, az ügyészek, a bírósági és ügyészségi alkalmazottak, valamint bármely más, az igazságszolgáltatással kapcsolatban tevékenykedő igazságügyi szakember.

3. cikk

A program célkitűzései

(1) A program általános célkitűzése, hogy hozzájáruljon az európai igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztéséhez, amely a jogállamiságra – többek között az igazságszolgáltatás függetlenségére és pártatlanságára –, a kölcsönös elismerésre és kölcsönös bizalomra, valamint az igazságügyi együttműködésre épül, és hogy ezáltal szintén erősítse a demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogok védelmét.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt általános célkitűzésen belül a program egyedi célkitűzései a következők:

- a) a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés megkönnyítése és támogatása, valamint a jogállamiságnak, továbbá az igazságszolgáltatás függetlenségének és pártatlanságának előmozdítása többek között a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságának és a határozatok tényleges végrehajtásának javítására irányuló erőfeszítések támogatásával;
- b) az igazságügyi képzés támogatása és ösztönzése, előmozdítandó a közös jogi és igazságügyi kultúrát, és a jogállamiságon alapuló kultúrát, valamint a program szempontjából releváns uniós jogi eszközök következetes és hatékony végrehajtását;
- c) az igazságszolgáltatáshoz való tényleges és megkülönböztetésmentes hozzáférés megkönnyítése mindenki számára, valamint a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférés megkönnyítése, többek között elektronikus eszközök révén (e-igazságügy), ösztönözve a hatékony polgári és büntetőeljárásokat, továbbá előmozdítva és támogatva a bűncselekmények áldozatainak jogait, valamint a büntetőeljárásban a gyanúsítottak és vádlottak eljárási jogait.

4. cikk

Általános érvényesítés

A program keretébe tartozó valamennyi intézkedés végrehajtása során törekedni kell arra, hogy a program előmozdítsa a nemek közötti egyenlőséget, valamint többek között gyermekbarát igazságszolgáltatás révén a gyermekek jogait, az áldozatok védelmét, továbbá az egyenlő jogok elvén és a Charta 21. cikkében felsorolt indokok bármelyikén alapuló megkülönböztetés tilalmának tényleges érvényesítését a Charta 51. cikkében meghatározott korlátokon belül és azoknak megfelelően.

5. cikk

Költségvetés

(1) A program 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakban történő végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg folyó áron 305 000 000 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt összeg felhasználható a program végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési intézkedésekre, ideértve a vállalati információtechnológiai rendszereket is.

(3) A költségvetési rendelet 193. cikke (2) bekezdése második albekezdésének a) pontjával összhangban – figyelembe véve e rendelet későbbi hatálybalépését és a folyamatosság biztosítása érdekében – egy korlátozott időszakban 2021. január 1-jétől elszámolhatónak tekinthetők azok a költségek, amelyek az e rendelet szerint támogatott intézkedésekkel kapcsolatban merültek fel, még abban az esetben is, ha az említett költségek a vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtását megelőzően merültek fel.

(4) A program pénzügyi keretösszegén belül az I. mellékletben foglalt százalékarányoknak megfelelően kell az összeget az egyes egyedi célkitűzésekhez allokálni.

(5) A tagállamok számára megosztott irányítás keretében juttatott források az érintett tagállam kérésére átcsoportosíthatók a programhoz az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: a 2021–2027-re vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet) 26. cikkében meghatározott feltételek mellett. A Bizottság az említett forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül vagy az említett albekezdés c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

6. cikk

A programhoz társult harmadik országok

A program nyitva áll a következő harmadik országok részvétele előtt:

- az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) azon tagjai, amelyek az EGT-nek is tagjai, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban;
- csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;
- az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;

- d) egyéb harmadik országok, a harmadik ország bármely uniós programban való részvételét szabályozó egyedi megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban, feltéve, hogy a megállapodás:
- i. méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a részvételből fakadó előnyei tekintetében;
 - ii. megállapítja a programokban való részvétel feltételeit, beleértve az egyes programokhoz való pénzügyi hozzájárulások kiszámítását és a programok igazgatási költségeit;
 - iii. nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört az uniós program tekintetében;
 - iv. garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogait.

Az első albekezdés d) pontjának ii. alpontjában említett hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételeket képeznek.

7. cikk

A végrehajtás és az uniós támogatás formái

- (1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említett szervek által közvetett irányítással kell végrehajtani.
- (2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában nyújthat támogatást.
- (3) A kölcsönös biztosítási mechanizmushoz való hozzájárulások fedezhetik a címzettek által visszafizetendő pénzeszegek behajtásával kapcsolatos kockázatot, és a költségvetési rendelet értelmében elegendő garanciát jelentenek. Az (EU) 2021/695 rendelet 37. cikkének (7) bekezdésében megállapított rendelkezések alkalmazandók.

8. cikk

Intézkedéstípusok

E rendelet alapján a 3. cikkben foglalt valamely egyedi célkitűzés megvalósításához hozzájáruló intézkedések részesülhetnek támogatásban. Különösen a következő tevékenységek támogathatók:

- a) tudatosságnövelés és információterjesztés az uniós szakpolitikák és az uniós jog ismeretének javítása érdekében, beleértve az anyagi és az eljárásjogot, az igazságügyi együttműködési eszközöket, az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, valamint az összehasonlító jogot és az európai és nemzetközi normákat, beleértve a jog különböző területei közötti kölcsönhatások megértését;
- b) egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréje az érdekelt felek között egyrészt a tagállami polgári és büntetőjogi szabályozások, valamint a jog- és igazságszolgáltatási rendszerek ismeretének és kölcsönös megértésének javítása érdekében, beleértve a jogállamiságot és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, másrészt a kölcsönös bizalom erősítése érdekében;
- c) elemzési és nyomonkövetési tevékenységek az európai igazságszolgáltatási térség zavartalan működését akadályozó lehetséges akadályok megismerésének és megértésének, valamint az uniós jog és szakpolitikák tagállami végrehajtásának javítása érdekében; e tevékenységek magukban foglalják az adatgyűjtést és a statisztikákat; közös módszertanok és adott esetben mutatók vagy referenciaértékek kidolgozását; tanulmányokat, kutatásokat, elemzéseket és felméréseket; értékeléseket; hatásvizsgálatokat; valamint iránymutatásokat, jelentéseket és oktatási anyagok kidolgozását és közzétételét;
- d) az érintett érdekelt felek képzése az uniós jog és az uniós szakpolitikák ismeretének javítása érdekében, beleértve az anyagi és az eljárásjogot, az alapvető jogokat, az uniós igazságügyi együttműködési eszközök használatát, az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, a jogi szaknyelvet, valamint az összehasonlító jogot;

- e) az információs és kommunikációs technológia (ikt), valamint az e-igazságügyi eszközök fejlesztése és karbantartása a magánélet és a személyes adatok védelmének figyelembevételével az igazságszolgáltatási rendszerek, valamint a köztük folytatott együttműködés hatékonyságának javítása érdekében az ikt révén, beleértve a rendszerek és alkalmazások határokon átnyúló interoperabilitását is;
- f) a kulcsfontosságú európai szintű hálózatok és az európai igazságügyi hálózatok – köztük az uniós jog által létrehozott hálózatok – kapacitásának fejlesztése az uniós jog hatékony alkalmazásának és érvényesítésének biztosítása érdekében, valamint a program területein az uniós jog, az értékek, a szakpolitikai célok és stratégiák előmozdítása és továbbfejlesztése;
- g) a program által lefedett területeken tevékenykedő civil társadalmi szervezetek és nonprofit érdekelt felek támogatása reagálási és érdekképviselési képességeik javítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi polgár megfelelően hozzáférhessen az általuk nyújtott szolgáltatásokhoz, tanácsadási tevékenységekhez és támogató tevékenységekhez, ezáltal hozzájárulva a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok megerősítéséhez is;
- h) a program ismertségének, valamint eredményei terjesztésének, átültethetőségének és átláthatóságának, továbbá a polgárok bevonásának elősegítése, többek között vitafórumok megszervezésével az érdekelt felek számára.

II.

FEJEZET VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁSOK

9. cikk

Vissza nem térítendő támogatások

- (1) A program keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban kell odaítélni és kezelni.
- (2) Az értékelő bizottság tagjai lehetnek külső szakértők.

10. cikk

Kumulatív és alternatív finanszírozás

- (1) Az az intézkedés, amely a program keretében hozzájárulásban részesült, más uniós programból – többek között a megosztott irányítás alá tartozó alapokból – is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazon költségeket fedezik. Az intézkedéshez nyújtott vonatkozó hozzájárulásra a releváns uniós program szabályai alkalmazandók. A kumulatív finanszírozás nem haladhatja meg az intézkedés teljes elszámolható költségét. A különböző uniós programokból származó támogatást arányosan lehet kiszámítani a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumokkal összhangban.
- (2) A program keretébe tartozó, kiválósági pecsét védjeggyel díjazott intézkedések a 2021–2027-re vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet 73. cikke (4) bekezdésének megfelelően támogatásban részesülhetnek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból vagy az Európai Szociális Alap Pluszból, amennyiben megfelelnek a következő kumulatív feltételeknek:
 - a) értékelésükre a program keretében meghirdetett pályázati felhívás alapján került sor;
 - b) megfelelnek az adott pályázati felhívás minőségre vonatkozó minimumkövetelményeinek;
 - c) a költségvetési korlátok miatt nem támogathatók az adott pályázati felhívás keretében.

11. cikk

Támogatható szervezetek

- (1) A költségvetési rendelet 197. cikkében említett feltételeken túl az e cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt jogosultsági feltételek alkalmazandók.

- (2) A következő szervezetek támogathatók:
- a) a következőkben letelepedett bármely jogalany:
 - i. tagállam vagy hozzá kapcsolódó tengerentúli ország vagy terület;
 - ii. a programhoz társult harmadik ország;
 - b) az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany vagy bármely nemzetközi szervezet.
- (3) A programnak támogatnia kell az EJTN-nek az állandó munkaprogramjával kapcsolatos kiadásait, és az ilyen célú vissza nem térítendő működési támogatásokat a költségvetési rendeletnek megfelelően pályázati felhívás nélkül kell odaítélni.

III.

FEJEZETPROGRAMOZÁS, NYOMON KÖVETÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS

12. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramok révén kell végrehajtani.
- (2) A munkaprogramot a Bizottság fogadja el végrehajtási jogi aktus útján. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 18. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

13. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

A 3. cikkben megállapított általános és egyedi célkitűzések megvalósítása terén a program által elért haladásra vonatkozó jelentéstételhez alkalmazandó mutatókat a II. melléklet határozza meg. A program célkitűzéseinek megvalósítása terén a program által elért haladás hatékony értékelésének biztosítása érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 15. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. mellékletnek a mutatók tekintetében történő szükség szerinti módosítása és e rendeletnek a nyomonkövetési- és értékelési keret létrehozására vonatkozó rendelkezésekkel történő kiegészítése érdekében.

A teljesítményjelentési rendszernek biztosítani kell, hogy a program végrehajtásának és eredményeinek nyomon követésére vonatkozó adatokat hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék.

Ennek érdekében az uniós források címzettjei és adott esetben a tagállamok számára arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

A Bizottság a meglévő jelentéstételi mechanizmusok, mindenképp az uniós igazságügyi eredménytábla keretében évente jelentést tesz a program eredményeiről az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Ennek keretében a Bizottság mindenképp az egyes egyedi célkitűzésekhez allokált források felhasználásáról számol be. A Bizottság jelentésében részletezi a finanszírozásban részesült intézkedéstípusokat, beleértve a nemek közötti egyenlőség előmozdításához kapcsolódó intézkedéseket is. E jelentés alapján az Európai Parlament ajánlásokat fogalmazhat meg. A Bizottság megfelelően figyelembe veszi az említett ajánlásokat.

14. cikk

Értékelés

- (1) A program értékeléseit megfelelő időben el kell végezni ahhoz, hogy azok eredményei a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.

- (2) A Bizottságnak a program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően kell elvégeznie.
- (3) A Bizottság a program végső értékelését annak végrehajtása végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően végzi el.
- (4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

15. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 13. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2027. december 31-ig terjedő időszakra szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 13. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 13. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

16. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat vagy bármely más jogi eszköz alapján részt vesz a programban, a harmadik országnak biztosítania kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében az ilyen jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendeletben meghatározottak szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.

IV.

FEJEZET ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

17. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

Az uniós támogatás címzettjeinek fel kell tüntetniük az említett támogatások eredetét, és különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítése során biztosítaniuk kell az uniós támogatás láthatóságát azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.

A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, a program alapján végzett intézkedésekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan.

A programhoz allokált pénzügyi források az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz is hozzájárulnak, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

18. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

19. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1382/2013/EU rendelet 2021. január 1-jével hatályát veszti.

20. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az 1382/2013/EU rendelet alapján megkezdett intézkedések folytatását vagy módosítását, amely rendelet továbbra is alkalmazandó az említett intézkedésekre azok lezárásáig.
- (2) A program pénzügyi keretösszege fedezheti továbbá a program és az azon intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadásokat is, amelyeket az 1382/2013/EU rendelet alapján fogadtak el.
- (3) Szükség esetén előirányzatok vihetők be a 2027 utáni uniós költségvetésbe az 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére a 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedések igazgatásának lehetővé tétele érdekében.

21. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződésnek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, 2021. április 28-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
D. M. SASSOLI

a Tanács részéről
az elnök
A. P. ZACARIAS

I. MELLÉKLET

A program pénzügyi keretösszegén belül az összegeket az alábbiak szerint kell az egyes egyedi célkitűzésekhez allokálni:

- a) 27 % a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett egyedi célkitűzésre;
 - b) 36 % a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett egyedi célkitűzésre;
 - c) 27 % a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett egyedi célkitűzésre;
 - d) 10 % a 3. cikk (2) bekezdésében említett bármely célkitűzésre.
-

II. MELLÉKLET

MUTATÓK

A program nyomon követésére a program általános és egyedi célkitűzései megvalósítási szintjének mérésére szolgáló mutatók alapján és az igazgatási terhek és költségek minimálisra csökkentésével kerül sor. Ezért a magánélet védelméhez és az adatvédelemhez való jogok tiszteletben tartása mellett a következő mutatók tekintetében adatokat kell gyűjteni:

1. a program által – az EJTN vissza nem térítendő működési támogatása révén is – támogatott képzési tevékenységekben (beleértve a személyzeti csereprogramokat, szakmai látogatásokat, munkaértekezleteket és szemináriumokat) részt vevő bírák, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak száma;
2. a program által támogatott civil társadalmi szervezetek száma;
3. az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszerben (ECRIS) folytatott információcserék száma;
4. az e-igazságügyi portál / a határokon átnyúló polgári és büntetőügyekre vonatkozó információk iránti igényt kielégítő oldalak lekérdezéséből eredő találatok száma;
5. az egyedi célkitűzések szerint a következőkkel elért személyek száma:
 - a) egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréje;
 - b) tudatosságnövelési és tájékoztatási tevékenységek, valamint információterjesztési tevékenységek.

Minden egyedi adatot lehetőség szerint nemek szerinti bontásban kell megadni. A program időközi és végső értékelésének minden egyedi célkitűzésre ki kell terjednie, magában kell foglalnia a nemek közötti egyenlőség szempontjait és értékelnie kell a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásokat.

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)



Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU